

Jag önskar att de hade trott mig

Kartläggning av våld i nära relationer i Gävle kommun 2017
Metod- och resultatrapport

Innehåll

Områdesöversikt	4
Frågeställningar	6
Metod och genomförande	7
Urval	7
Enkäten.....	7
Procedur	8
Analyser	8
Svarsfrekvens och respondenter.....	8
Bakgrundsdata bland svarande	9
Resultat	11
Utsatthet för våld i nära relationer någon gång i livet.....	11
Upprepad utsatthet.....	11
Utsatthet för våld i nära relationer någon gång i livet efter ålderskategori	12
Utsatthet för våld i nära relationer under det vuxna livet	14
Utsatthet för våld i nära relationer (alla våldskategorier sammanslagna)	14
Utsatthet för våld i nära relationer under det vuxna livet efter våldskategorier	14
Utsatthet för våld under det vuxna livet efter ålderskategorier.....	17
Utsatthet för våld i nära relationer under de senaste 12 månaderna	18
Utsatthet för våld i nära relationer under barndomen.....	19
Utsatthet i barndomen predicerar senare utsatthet	21
Heder och familjemedlemmars kontroll över sexualitet och partnerval.....	22
Barns utsatthet vid våld i nära relationer.....	23
Konsekvenser av våld i nära relationer	24
Fysiska konsekvenser	24
Psykiska konsekvenser	24
Ekonomiska konsekvenser	25
Sjukskrivning.....	25
Stöd och hjälpsökande	26
Polisanmälan	27
Vem är förövaren?	28
Jämförelse av utsatthet de senaste 12 månaderna mellan 2014 och 2017	31
Utsatthet i absoluta tal.....	32
Svar på den lättlästa enkäten.....	33

Slutsatser	34
Referenser	35
Bilaga 1 Svar på de öppna frågorna	38
Bilaga 2 Resultatbilaga	54
Bilaga 3 Missivbrev	69

Författare: Sara Skoog Waller och Linda Langeborg, Högskolan i Gävle

Områdesöversikt

Våld i nära relationer är ett allvarligt folkhälsoproblem (García-Moreno et al., 2013) som utöver stort lidande medför omfattande ekonomiska samhällskostnader (Socialstyrelsen, 2006; Walby & Olive, 2014). Under begreppet våld i nära relationer kan partnervåld, våld mot barn, våld mot äldre och hedersrelaterat våld och förtryck inkluderas. Våld kan ha olika uttryck och brukar delas in i olika kategorier som exempelvis fysiskt våld, psykiskt våld, sexuellt våld, materiellt våld, ekonomiskt våld och försummelse (se exempelvis Frenzel, 2014; García-Moreno et al., 2013; Wikman, 2012). Ofta är samma person utsatt för mer än en typ av våld (Frenzel, 2014; Lundgren, Heimar, Westerstrand & Kalliokoski, 2001).

Vid våld i nära relationer finns ofta starka känslomässiga, och ibland traumatiska, band till förövaren som kan göra det svårt för den utsatta personen att göra motstånd eller lämna relationen (Holmberg & Enander, 2007). Våldet har ofta syftet att kontrollera och utöva makt över den som utsätts men i många fall kan våldet snarare vara situationsbaserat och mer jämbördigt eller handla om självförsvar eller våldsamt motstånd från personer som själva är utsatta för våld (Johnson, 2005; Johnson & Leone, 2006). När det gäller kontrollerande våld är det inte ovanligt att våldet fortsätter även efter att personen lämnat relationen eller att uppbrottet leder till ökat våld och hot (Hester 2013; Rying, 2007). Våld i nära relationer är ofta ett dolt problem och det vanligaste är att våldet sker i den utsatta personens eget hem. I parrelationer är det vanligt att våldet ökar i allvar och förekomst ju längre tid relationen pågår (Holmberg & Enander, 2007). Andelen utsatta som polisanmäler våld i nära relationer är dock låg (Frenzel, 2014; Lundgren et al., 2001; Walby & Myhill, 2001) och mer kunskap behövs om varför anmälningar inte görs samt om hur olika faktorer som exempelvis hjälpsökande hos andra enheter, relation till förövaren, våldets frekvens och typ är relaterade till anmälningsbenägenhet.

Kvinnor lyfts fram som en särskilt utsatt grupp (Fundamental Rights Agency, 2014; Heimar, Andersson & Lucas, 2013; Lundgren et al., 2001) samtidigt som det är tydligt att våld i nära relationer är ett utbrett problem som drabbar människor oavsett kön, ålder, sexuell orientering och nationalitet (Costa et al., 2015; Frenzel, 2014; Nybergh, Taft, Enander & Krantz, 2013). Variationen är hög vad gäller rapporterad förekomst i olika nationella kartläggningar av våld i nära relationer. Skillnaderna beror sannolikt till stor del på olika urvals- och undersökningsmetoder, och resultat kan därför vara svåra att jämföra. I Brås kartläggning av brott i nära relationer rapporterade 15 procent av kvinnorna och 8,1 procent av männen att de varit utsatta för fysiskt våld någon gång under livstiden, medan 2,2 procent av kvinnorna och 2,0 procent av männen rapporterade att de hade utsatts för fysiskt våld under det senaste året (Frenzel, 2014). I den förra kartläggningen av våld i nära relationer i Gävle kommun (Gävle kommun, 2014) som utgick från samma frågor som Brå (Frenzel, 2014), rapporterades något högre nivåer av utsatthet för fysiskt våld, både för kvinnor och för män. Ett problem med frågor som rör utsatthet det senaste året är att de som är mest utsatta för kontrollerande våld sannolikt har små möjligheter eller intentioner att svara. Av den anledningen kan ett bortfall bland de mest utsatta förväntas för frågor om det senaste året.

Inom den internationella forskningen om våld i nära relationer har en debatt kring skillnader mellan kvinnors och mäns utsatthet länge pågått. Forskare på ena sidan av debatten lyfter fram ett stort antal enkätstudier som mäter utsatthet för våldsamma handlingar och rapporterar *symmetri* i utsatthet mellan kvinnor och män, dvs. att det inte finns någon skillnad i nivåer av utsatthet mellan kvinnor och män (se exempelvis Archer, 2002; Costa et al., 2015; Straus, 2006). Forskare på den andra sidan hävdar att våldet är *asymmetriskt* och att våld i nära relationer främst handlar om män som utsätter kvinnor för våld (Dobasch & Dobasch, 2004). De lyfter fram vikten av att mäta allvarlighetsgrad, frekvens, konsekvenser av våldet och uppnådd kontroll över den utsatta för att skillnaderna i utsatthet mellan kvinnor och män ska framgå (se exempelvis Dobasch & Dobasch, 2004; Hester, 2013; Johnson, 2006). Enligt asymmetriperspektivet är kvinnor oftare än män utsatta för kontrollerande våld som är mer upprepat och har allvarligare konsekvenser (Ibid.). För att få mer kunskap om hur kvinnors och mäns utsatthet för våld i nära relationer skiljer sig åt behövs mer empiriskt grundad kunskap baserad på mätning av grad av kontroll och konsekvenser av våld, från studier med slumpmässigt urval som inkluderar både kvinnor och män.

Ett mönster som identifierats när det gäller mäns våld mot kvinnor är att det är relaterat till barns utsatthet för våld i hemmet. Det har rapporterats att bland barn, vars mamma blivit utsatt för våld av sin partner, har 60% själva blivit utsatta för våld i hemmet (Eriksson, 2007). Brå har uppskattat att 150 000 barn i Sverige lever med våld i hemmet (Frenzel, 2014) och det är värt att betona att barn som bevittnat att den ena föräldern har utsatt den andra för våld har fler psykiatriska symptom än barn som inte gjort det (Hultmann & Broberg, 2016). Samtidigt har endast små skillnader identifierats i graden av psykiatriska konsekvenser bland barn som utsatts för direkt våld respektive barn som bevittnat att den ena föräldern misshandlat den andra (Wolfe et al., 2003). Att bevittna våld mot närstående verkar alltså kunna leda till liknande konsekvenser som att utsättas för direkt våld.

I de fall föräldrarna har separerat är vårdnads- och umgängessituationen kring barnen av betydelse gällande risken för upprepat våld (Shannon, 2011). Gemensamma barn kan därför vara en viktig faktor att inkludera i undersökningar av våld i nära relationer. En annan relevant fråga i sammanhanget är om det finns ett samband mellan utsatthet för våld i barndomen och utsatthet som vuxen.

En grupp som ofta förbisetts när det gäller våld i nära relationer är äldre personer över 65 år. Det finns emellertid forskning som tyder på att äldre kvinnor är en särskilt utsatt grupp som jämfört med män bl.a. utsätts för grövre våld (Eriksson, 2001; Höglund, 2010). Äldre personer är i större utsträckning mer beroende av sin omgivning och har oftare mindre tillgång till ett socialt nätverk än yngre och medelålders vuxna vilket är relaterat till ökad utsatthet för våld i nära relationer (Saveman, 2010). Undersökning av äldres utsatthet inom vården har visat att äldre utsätts för typer av våld som vanvård, missförhållanden och försummelse (Länsstyrelsen, 2012), men kunskapen om exempelvis partnervåld mellan äldre är begränsad. Det är sannolikt att det finns skillnader mellan yngre samt medelålders vuxna och äldre när det gäller vilken typ av våld som utövas, och vilken relation den utsatta har till förövaren, men i brist på empirisk forskning är sådana eventuella skillnader inte kartlagda.

För att förebygga och minska våld i nära relationer och för att bättre kunna nå och stödja utsatta behövs djupare och bredare kunskap om våld i nära relationer. Vi behöver inte bara känna till våldets förekomst, utan också söka mer kunskap om särskilt utsatta grupper, relationens betydelse för vilken typ av våld som utövas samt vilka konsekvenser våld i nära relationer har. Evan Stark (2009) beskriver att kvinnor som utsatts för våld av en partner ofta understryker att det viktigaste inte är de handlingar de utsatts för, utan vad våldet har hindrat dem från att göra och hur det har minskat deras livsutrymme. Dessa frågor har vi i denna kartläggning försökt närma oss genom mätning av både utsatthet för konkreta aggressiva och våldsamma handlingar såväl som kontextuella faktorer som rädsla och förväntan, utsatthet för våld över tid, upplevda konsekvenser samt grad av anpassning av det egna beteendet för att undvika upprepat våld.

Frågeställningar

1. Hur stor är förekomsten av utsatthet för våld i nära relationer bland invånarna i Gävle kommun, avseende utsatthet under det senaste året, under vuxenlivet och under barndomen?
2. Hur stor andel av de svarande har varit utsatta för våld inom var och en av kategorierna psykiskt våld, fysiskt våld, ekonomiskt våld, materiellt våld, sexuellt våld och latent våld samt krav från familjemedlemmar på sexualitet och partnerval?
3. Hur varierar utsatthet beroende på bakgrundvariabler som kön, ålder och födelseområde hos de utsatta?
4. I vilken typ av relation är det vanligast att bli utsatt för våld i nära relation och är förövaren oftast kvinna eller man?
5. Hur vanligt är det att utsatta har barn tillsammans med förövaren?
6. Hur ofta har barn varit utsatta för direkt våld av samma förövare som den svarande föräldern respektive varit närvarande när den svarande föräldern utsatts för våld?
7. Predicerar utsatthet för våld i nära relationer under barndomen utsatthet för våld i nära relationer under det vuxna livet?
8. Hur stor andel av de som varit utsatta för våld i nära relationer har fått fysiska, psykiska eller ekonomiska konsekvenser respektive behövt sjukskriva sig som följd av våldet?
9. Hur stor andel av de som varit utsatta för våld i nära relationer har sökt stöd eller hjälp hos myndigheter, stödenheter eller organisationer?
10. I hur hög utsträckning anger de som sökt hjälp att de har fått den hjälp de behövde?
11. Hur stor del av de utsatta har polisanmält att de utsatts för våld i nära relation?

12. Vilka är de vanligaste anledningarna till att inte polisanmäla våld i nära relationer bland de utsatta som inte polisanmält våldet?
13. Finns det könsskillnader bland utsatta när det gäller hjälpsökande och polisanmälan?

Metod och genomförande

Urval

Kartläggningen genomfördes genom en enkätundersökning riktad till personer folkbokförda i Gävle kommun. Ett stratifierat urval gjordes ur folkbokföringsregistret bland Gävle kommuns medborgare. Urvalet bestod av totalt 3000 personer; 300 kvinnor och 300 män som slumpmässigt valts ut ur var och en av åldersgrupperna 18-33 år, 34-46 år, 47-59 år, 60-72 år, 73-85 år (totalt 3000 personer) bland folkbokförda i Gävle kommun. Forskningspersonerna kontaktas via postbrev till sin folkbokföringsadress.

Enkäten

Det frågeformulär som användes i den tidigare kartläggningen av våld i nära relationer i Gävle kommun (Gävle Kommun, 2014), baserat på Brottsförebyggande rådets mätinstrument för kartläggning av våld i nära relationer (Frenzel, 2014), reviderades i syfte att fånga upp fler typer av händelser och kontextuella faktorer som faller inom ramen för våld i nära relationer. Inför revideringen granskades befintliga internationella och svenska mätinstrument. Det frågebatteri som slutligen användes i projektet innefattade ett antal nykonstruerade frågor men bestod till stor del av frågor och svarsalternativ från instrument som använts i tidigare studier inom området. En referensgrupp utsedd av Gävle kommun, bestående av bl.a. behandlare vid mottagningar som möter våldsutsatta, gavs möjlighet att komma med synpunkter i revideringsprocessen. Enkäten inleddes med ett block bestående av demografiska frågor. Därefter följde block av frågor som avsåg undersöka olika aspekter av utsatthet inom olika typer av våld: psykiskt, fysiskt, ekonomiskt, materiellt, sexuellt och latent våld (förväntan om våld utifrån tidigare utsatthet och anpassning av beteende för att undvika upprepat våld) samt försummelse och familjemedlemmars kontroll av sexualitet och partnerval (den sistnämnda frågekategorin avsåg mäta hedersrelaterat våld och förtryck). Frågorna om utsatthet i varje block gällde tidsperioderna de senaste 12 månaderna, det vuxna livet och barndomen. Följdfrågor ställdes även om våldets frekvens och varaktighet, om upplevd allvarlighetsgrad och om relationen till förövaren samt om förövarens kön. Därefter följde frågeblock om upplevda konsekvenser av våld, om eventuella barn som kan ha berörts av våldet samt om hjälpsökande och polisanmälan.

En språkkonsult anlätades för översättning av enkäten till lättläst svenska vilken kunde väljas som alternativ till den ordinarie enkäten.

Procedur

Data samlades in genom en kombinerad post- och webbenkät. Enkäterna försågs med kodnummer för att säkerställa att inte samma person fyllde i enkäten flera gånger. Personuppgifter till respondenterna var därmed spårbara genom kodlistor. Pappersenkäter med bifogad information om undersökningen, om samtycke till att delta och med förklaringar av begrepp i enkäten skickades ut till urvalsgruppen (se Bilaga 3). I informationen om samtycke framgick att respondenterna samtyckte till att delta i undersökningen genom att besvara enkäten. En länk till enkäten i web-format fanns i forskningspersonsinformationerna så att respondenterna kunde välja att antingen svara via postenkät, webb-enkät eller lättläst webb-enkät. Webbenkätssvaren samlades in genom mjukvaran SUNET Survey© (Artologik Survey&Report), och lagrades i en databas på driftsäkra och intrångsskyddade servrar hos Artisan Global Media i Sverige. Företaget garanterar att data som förvaras hos dem behandlas med sekretess.

Enkäten skickades ut i september 2017 och en påminnelse gick ut till ca 95% av respondenterna knappt två veckor därefter. Datainsamlingen pågick i 3,5 veckor. Efter att undersökningen avslutats förstördes kodlistor, förteckning över deltagare samt ifyllda enkäter.

Analys

Deskriptiv statistik i form av proportioner (andelar i procent) beräknades för att ge en bild av förekomsten av utsatthet för våld i nära relationer baserat på frågeställningarna. För att analysera skillnader mellan kvinnor och män, åldersgrupper, personer födda i olika regioner och mellan exempelvis upprepat och icke upprepat våld beräknades konfidensintervall, z -test och t -test. Samband mellan olika variabler samt prediktioner analyserades genom regressionsanalys. I resultatdelen som följer presenteras en kvantitativ sammanställning av kartläggningens huvudresultat. För svar på de öppna frågorna se Bilaga 1. För konfidensintervall för värden som ingått i signifikanttestning se Bilaga 2.

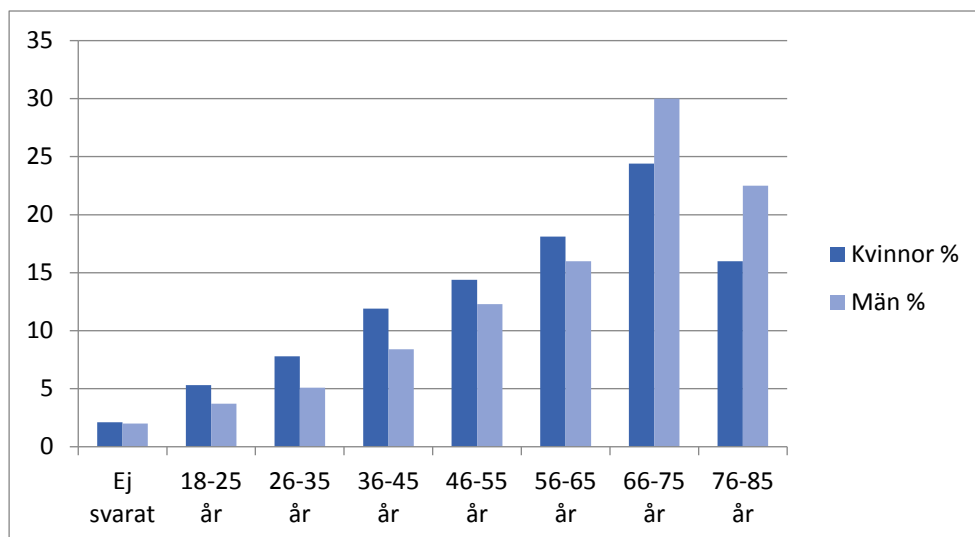
Svarsfrekvens och respondenter

Totalt 886 personer besvarade enkäten och svarsfrekvensen var 29%. Av respondenterna svarade 660 genom pappersenkät medan 211 personer svarade genom webbenkät. Av de som besvarade enkäten via webben svarade 15 personer på den lättlästa versionen och svaren bedömdes vara för få för att det skulle vara meningsfullt att analysera dem som en egen grupp. De få svarande på den lättlästa enkäten gjorde det inte möjligt att kontrollera skillnader beroende på om svar skett via den ordinarie enkäten eller via den lättlästa versionen. Av den anledningen presenteras en övergripande sammanställning av svaren på den lättlästa enkäten i slutet av resultatdelen.

Det externa bortfallet var 71% och bland de som inte svarade meddelade 41 personer att de inte ville delta, 16 enkäter returnerades på grund av felaktig adress och 15 enkäter inkom när dataanalyserna redan påbörjats.

Bakgrundsdata bland svarande

Av de som svarade på enkäten var majoriteten äldre än 55 år och totalt sett svarade fler kvinnor än män.

Figur 1. Procentuell fördelning av svarande uppdelade på kön och ålderskategorier.

Tabell 1. Procentuell fördelning av svarande uppdelade på kön och ålderskategorier.

Ålder	Kvinnor %	Män %	Totalt%
18-25 år	5,3	3,7	4,6
26-35 år	7,8	5,1	6,6
36-45 år	11,9	8,4	10,4
46-55 år	14,4	12,3	13,5
56-65 år	18,1	16	17,2
66-75 år	24,4	30	26,8
76-85 år	16	22,5	18,7
Ej Svarat	2,1	2	2
Totalt	100	100	100

Tabell 2. Procentuell fördelning av svarande uppdelade på kön och födelseregion.

Födelseregion	Kvinnor %	Män%	Totalt%
Sverige	93,4	91,0	92,4
Övriga Norden	2,9	1,4	2,3
Övriga Europa	0,8	1,4	1,1
Annan världsdel än Europa	2,1	5,1	3,3
Ej Svarat	0,8	1,1	0,9
Total	100	100	100

Tabell 3. Procentuell fördelning av svarande uppdelade på kön och sysselsättning.

Sysselsättning	Kvinnor%	Män%	Totalt%
Arbetar som anställd	41,5	36,5	39,4
Egen företagare	4,1	6,7	5,2
Studerande	5,1	2,7	4,1
Pensionär	43,5	51,5	46,9
Långtidssjukskriven	1,4	0,8	1,1
Tjänstledig/ Föräldraledig	1,6	0,0	0,9
Arbetsökande	1,2	1,3	1,2
Hemarbetande	1,6	0,5	1,1

Tabell 4. Procentuell fördelning av svarande uppdelade på kön och högsta utbildning (utbildningsnivå).

Utbildningsnivå	Kvinnor %	Män %	Totalt%
Grundskola/ Folkskola	24,6	27,5	25,9
Gymnasieutbildning (två år)	9,9	14,9	12,0
Gymnasieutbildning (tre år)	13,3	16,0	14,5
Folkhögskola	4,3	5,9	5,0
Mindre än tre års eftergymnasial utbildning	12,3	10,4	11,5
Minst tre års eftergymnasial utbildning	33,1	21,6	28,2
Ej Svarat	2,5	3,7	3,0
Totalt	100	100	100

Tabell 5. Procentuell fördelning av svarande uppdelade på kön och andra personer boende i hushållet (sammanboende).

Sammanboende	Kvinnor %	Män %	Totalt%
Ingen	24,0	20,5	22,5
Maka/Make/Sambo/Partner	68,8	75,8	71,8
Förälder	2,1	1,4	1,8
Syskon	1,0	1,1	1,1
Barn	23,2	18,0	21,0

Resultat

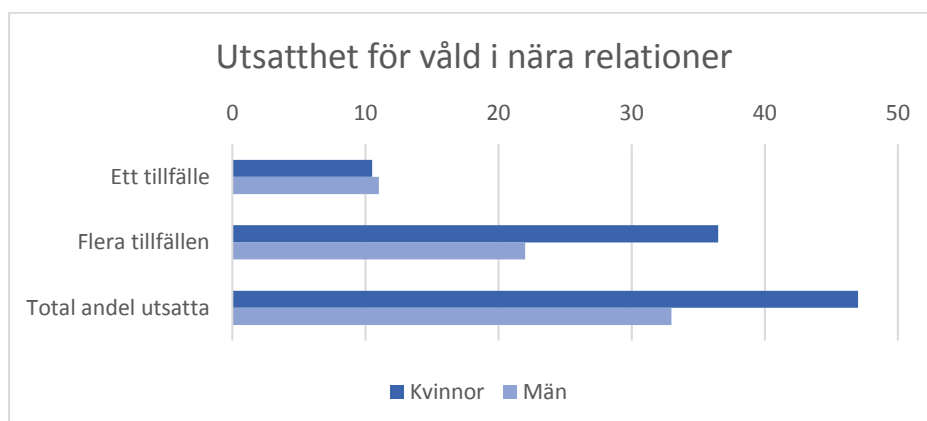
Utsatthet för våld i nära relationer någon gång i livet

Av de svarande hade 40,5% varit utsatta för våld i nära relationer någon gång i livet. Kvinnor hade i högre grad (47%) varit utsatta jämfört med män (33%) och skillnaden var statistiskt signifikant ($z = 3,9, p < ,001$, se tabell 6).

Skillnaden i utsatthet mellan kvinnor och män återfanns inte för våld som utövats vid ett enskilt tillfälle, utan hade sin grund att kvinnor var signifikant mer utsatta för upprepat våld i nära relationer jämfört med män ($z = 4,5, p < ,001$, se figur 2).

Tabell 6. Andel av kvinnor och män som utsatts för våld i nära relationer någon gång i livet vid ett tillfälle respektive flera tillfällen.

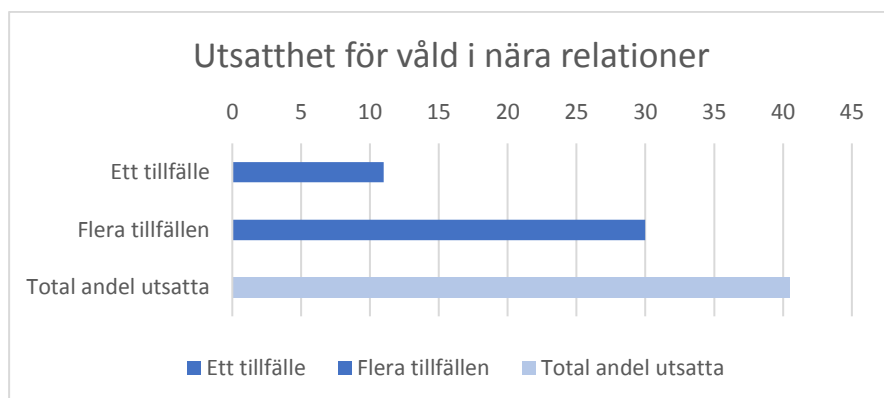
Frekvens	% av kvinnor	% av män	% av svarande
Ett tillfälle	10,5	11	11
Flera tillfällen	36,5	22	30
Total utsatthet	47	33	40,5

Figur 2. Andel av kvinnor och män som någon gång varit utsatta för våld i nära relationer vid ett tillfälle respektive vid flera tillfällen samt total andel utsatta (utsatthet utan hänsyn till antal tillfällen).

Upprepad utsatthet

Av de svarande hade 11% varit utsatta för våld i nära relationer vid ett tillfälle och 30% hade varit utsatta för våld vid upprepade tillfällen. Det upprepade våldet var signifikant vanligare jämfört med våld som utövats vid ett tillfälle ($z = 9,7, p < ,001$, se figur 3).

Figur 3. Andel av svarande som någon gång under livet varit utsatta för våld i nära relationer vid ett tillfälle respektive vid flera tillfällen samt total andel utsatta (utsatthet utan hänsyn till antal tillfällen).

Utsatthet för våld i nära relationer någon gång i livet efter ålderskategori

Utsatthet för våld i nära relationer varierade över åldersgrupper och majoriteten av de utsatta tillhörde åldersgrupperna mellan 18-45 år (se tabell 7). Vid en uppdelning i tre breda åldersgrupper visade det sig att personer i åldrarna 18-35 år rapporterade signifikant högre grad av utsatthet för våld i nära relationer jämfört med personer i äldre åldersgrupper ($z = 2,3$, $p = 0,024$, se tabell 8). Personer i åldersgruppen 66-85 rapporterade signifikant lägre grad av utsatthet jämfört med personer i yngre åldersgrupper ($z = 7,8$, $p < ,001$, tabell 8). Detta förefaller kontraintuitivt då personerna i de äldre åldersgrupperna levt längre och således har haft längre tid under vilken de har kunnat utsättas. En del av förklaringen till att yngre rapporterar högre utsatthet än äldre kan ligga i att händelser med tiden glöms bort eller ses som mindre allvarliga.

Tabell 7. Antal kvinnor och män i olika ålderskategorier som någon gång i livet utsatts för våld i nära relation. Andel utsatta av svarande kvinnor respektive män i de olika åldersgrupperna anges inom parentes.

Ålder	Antal utsatta kvinnor	Antal utsatta män
18-25	20 (77%)	5 (42%)
26-35	25 (66%)	12 (67%)
36-45	38 (66%)	30 (73%)
46-55	46 (66%)	17 (39%)
56-65	41 (47%)	20 (35%)
66-75	31 (26%)	25 (24%)
76-85	22 (29%)	16 (20%)

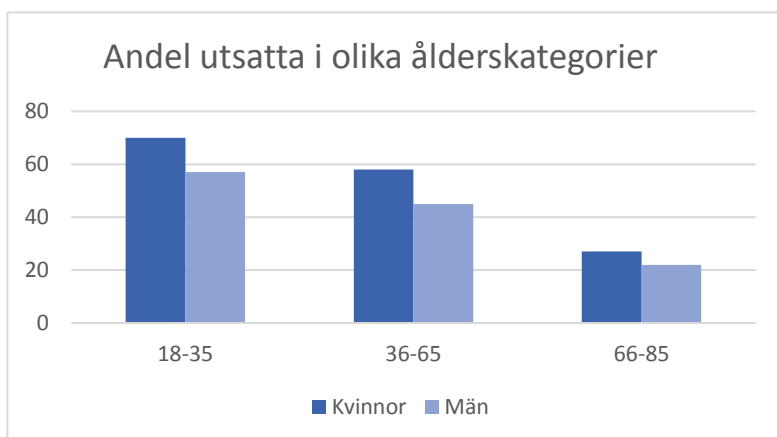
*Observera att det ingår färre personer i de yngre åldersgrupperna än i de äldre varför de äldre åldersgrupperna bidrar starkare till den totala andelen utsatta (40,5%) av alla svarande.

Tabell 8. Antal kvinnor och män i olika ålderskategorier som någon gång i livet utsatts för våld i nära relation. Andel utsatta av svarande kvinnor respektive män i de olika åldersgrupperna anges inom parentes.

Ålder	Totalt antal utsatta
18-35	62 (66%)
36-65	184 (53%)
66-85	94 (25%)

Tabell 9. Antal kvinnor och män i olika ålderskategorier som någon gång i livet utsatts för våld i nära relation. Andel utsatta av svarande kvinnor respektive män i de olika åldersgrupperna anges inom parentes.

Ålder	Antal utsatta kvinnor	Antal utsatta män
18-35	45 (70%)	17 (57%)
36-65	125 (58%)	59 (45%)
66-85	53 (27%)	41 (22%)

Figur 4. Andel utsatta kvinnor respektive män i olika ålderskategorier.

Utsatthet för våld i nära relationer under det vuxna livet

Utsatthet för våld i nära relationer (alla våldskategorier sammanslagna)

Av de svarande hade totalt 30,5% varit utsatta för våld i nära relationer under det vuxna livet (se tabell 8). Kvinnor hade i signifikant högre grad än män varit utsatta för våld i nära relationer ($z = 4,9, p < ,001$, se tabell 8).

Tabell 10. Andel kvinnor och män som varit utsatta för våld i nära relationer under det vuxna livet.

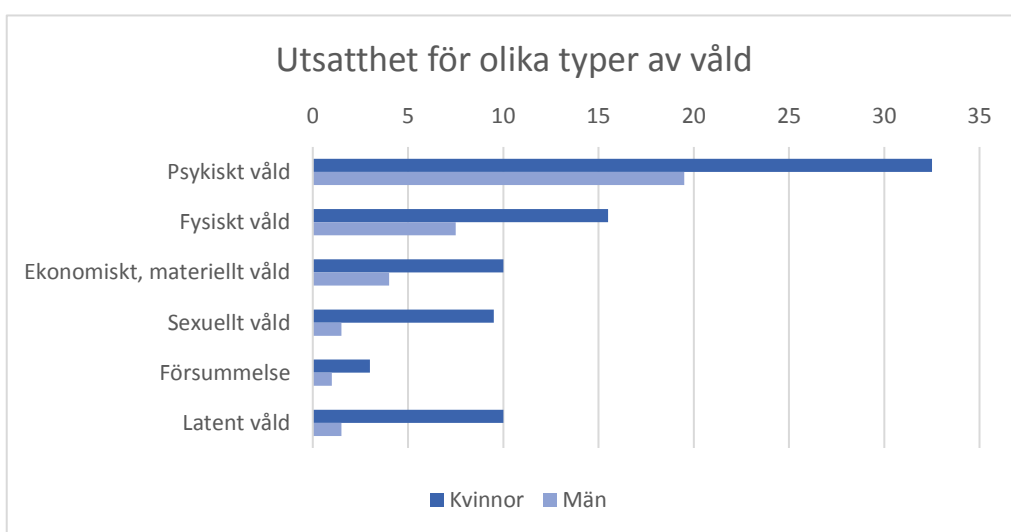
	% av kvinnor	% av män	% av svarande
Total utsatthet	39	23	30,5

Utsatthet för våld i nära relationer under det vuxna livet efter våldskategorier

Psykiskt våld var den våldskategori som flest svarande varit utsatta för. Kvinnor var signifikant mer utsatta för alla våldskategorier (psykiskt, fysiskt, ekonomiskt/materiellt, sexuellt och latent våld) än vad män var (se tabell 11-17 och figur 5). Ett undantag var kategorin försummelse där inga skillnader kunde uppmätas, troligtvis på grund av att för få rapporterat utsatthet.

Tabell 11. Andel kvinnor och män som varit utsatta för olika typer av våld vid ett eller flera tillfällen under det vuxna livet.

Kategorier	% av kvinnor			% av män			% av svarande
	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen	
Psykiskt våld	32,5	7,5	25	19,5	6,5	12,5	27
Fysiskt våld	15,5	6	9,5	7,5	5,5	2	12
Ekonomiskt, materiellt våld	10	3,5	6,5	4	2,5	1,5	7
Sexuellt våld	9,5	3	6,5	1,5	0,5	1	6
Försummelse	3	1	2	1	0,5	0,5	2
Latent våld	10,5	8	2	1,5	1	0,5	6,5

Figur 5. Andel kvinnor och män som någon gång under det vuxna livet varit utsatta för olika typer av våld.

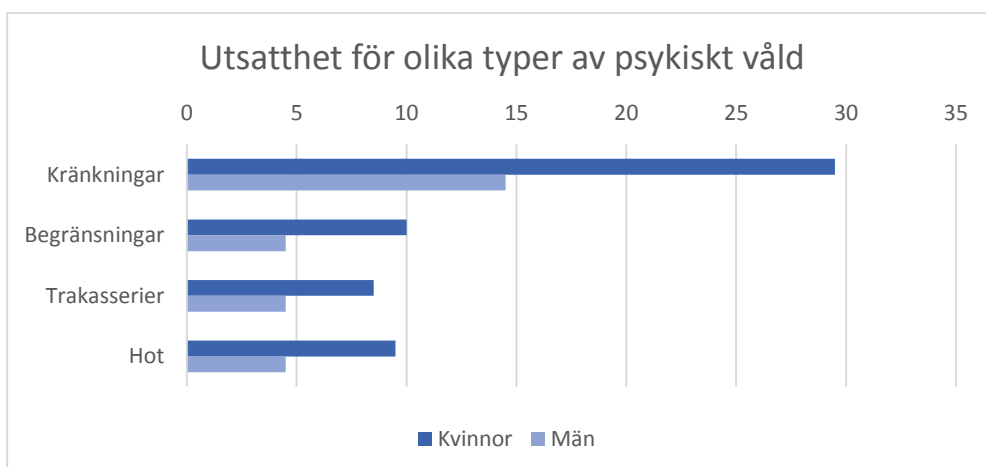
Psyiskt våld

Av de svarande hade totalt 27% varit utsatta för psykiskt våld under sina vuxna liv. Den vanligaste formen av psykiskt våld var kränkningar. Kvinnor var signifikant mer utsatta för psykiskt våld än vad män var ($z = 4,2, p < ,001$, se tabell 11 och figur 5).

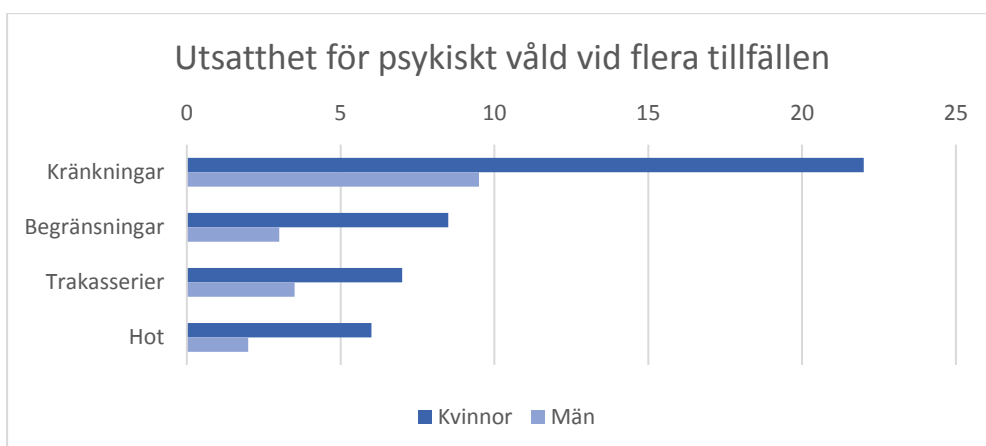
En jämförelse av den rapporterade allvarlighetsgraden för den vanligaste formen av psykiskt våld, dvs. kränkningar, visade att kvinnor ($M=3,06, SD=1,15$) hade utsatts för signifikant allvarligare kränkningar än män ($M=2,68, SD=1,1$), $t(187)=2,05, p=.04$.

Tabell 12. Andel kvinnor och män av som varit utsatta för olika typer av psykiskt våld vid ett eller flera tillfällen.

Typ av våld	% av kvinnor			% av män		
	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen
Kränkningar	29,5	7,5	22	14,5	5	9,5
Begränsningar	10	1,5	8,5	4,5	1,5	3
Trakasserier	8,5	1,5	7	4,5	1	3,5
Hot	9,5	3,5	6	4,5	2,5	2

Figur 6. Andel kvinnor och män som någon gång varit utsatta för olika typer av psykiskt våld.

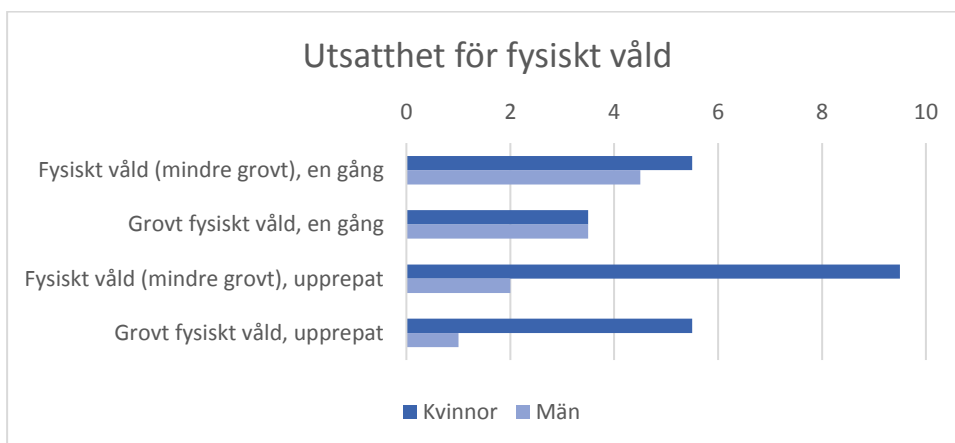
Figur 7. Andel kvinnor och män som flera gånger varit utsatta för olika typer av psykiskt våld.

Fysiskt våld

Av de svarande hade totalt 12% varit utsatta för fysiskt våld under sina vuxna liv. Kvinnor var signifikant mer utsatta för fysiskt våld än vad män var ($z = 4,3, p < ,001$, se tabell 11 och Figur 8). Vid en uppdelning av fysiskt våld i två underkategorier visades att kvinnor var mer utsatta både för mindre grovt fysiskt våld ($z = 3,6, p < ,001$), och för grovt fysiskt våld ($z = 2,3, p < ,05$, se tabell 13 och figur 8). Det fanns också en signifikant skillnad mellan kvinnor och män gällande hur allvarligt de själva rapporterade att det fysiska våld de utsatts för var (kvinnor: $M=3,82, SD=1,06$, män: $M=2,68, SD=1,36$), $t(85)=4,03, p<,001$).

Tabell 13. Andel kvinnor och män som varit utsatta för mindre grovt fysiskt våld respektive grovt fysiskt våld vid ett eller flera tillfällen.

Typ av våld	% av kvinnor			% av män		
	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen
Fysiskt våld, mindre grovt	15	5,5	9,5	6,5	4,5	2
Grovt fysiskt våld	9	3,5	5,5	4,5	3,5	1

Figur 8. Andel kvinnor och män som varit utsatta för mindre grovt fysiskt våld respektive grovt fysiskt våld vid ett respektive flera tillfällen.

Ekonomiskt och materiellt våld

Av de svarande hade totalt 7% varit utsatta för ekonomiskt-materiellt våld under sina vuxna liv. Kvinnor var signifikant mer utsatta för ekonomiskt-materiellt våld än vad män var ($z = 3,2, p < ,01$, se figur 5 och tabell 12).

Tabell 14. Andel kvinnor och män som varit utsatta för ekonomiskt respektive materiellt våld vid ett eller flera tillfällen.

Typ av våld	% av kvinnor			% av män		
	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen
Ekonomiskt våld	7	3	4	2,5	2	0,5
Materiellt våld	5,5	1	4,5	2	1	1

Sexuellt våld

Av de svarande hade totalt 5,5% varit utsatta för sexuellt våld under sina vuxna liv och kvinnor var signifikant mer utsatta för sexuellt våld än vad män var ($z = 4,7$, $p < ,001$, se figur 5 och tabell 11).

Tabell 15. Andel kvinnor och män som varit utsatta för sexuella handlingar mot sin vilja (sex mot sin vilja) respektive sexuellt tvång vid ett eller flera tillfällen.

Typ av våld	% av kvinnor			% av män		
	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen
Sex mot sin vilja	8	1,5	6,5	1	-	1
Sexuellt tvång	6	2,5	3,5	0,5	-	0,5

Försummelse

Av de svarande hade totalt 2% varit utsatta för försummelse under sina vuxna liv (se tabell 11 och figur 5). Ingen signifikant skillnad mellan kvinnor och män observerades.

Tabell 16. Andel kvinnor och män som varit utsatta för försummelse vid ett eller flera tillfällen.

Typ av våld	% av kvinnor			% av män		
	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen
Försummelse	1	2	1	0,5	0,5	2

Latent våld

Av de svarande hade totalt 6,5% upplevt latent våld, dvs. att de gått i ständig rädsla och beredskap inför våld och/eller anpassat beteende för att undvika våld. Kvinnor hade i högre grad än män upplevt latent våld ($z = 5$, $p < ,001$, se tabell 11 och figur 5).

Tabell 17. Andel kvinnor och män som upplevt rädsla/beredskap för att utlösa våld respektive anpassat sig för att undvika våld vid ett eller flera tillfällen.

Typ av latent våld	% av kvinnor	% av män
Rädsla/beredskap	8,5	1
Anpassning	6	1,5

Utsatthet för våld under det vuxna livet efter ålderskategorier

Tabell 18. Andel kvinnor och män i olika ålderskategorier som någon gång i sitt vuxna liv utsatts för våld i nära relation efter nuvarande ålder.

Ålder	% av kvinnor	% av män
18-25	46	33
26-35	58	50
36-45	52	53
46-55	56	23
56-65	38	30
66-75	20	11
76-85	24	11

Utsatthet för våld i nära relationer under de senaste 12 månaderna

Av de svarande hade totalt 13,5% varit utsatta för våld i nära relationer under de senaste 12 månaderna. I åldersgruppen 18-51 år hade 26,5 % av de svarande varit utsatta för våld i nära relationer under de senaste 12 månaderna jämfört med 8% i den äldre åldersgruppen. Skillnaden mellan de två åldersgrupperna var signifikant ($z = 7,1, p < ,001$, se tabell 19).

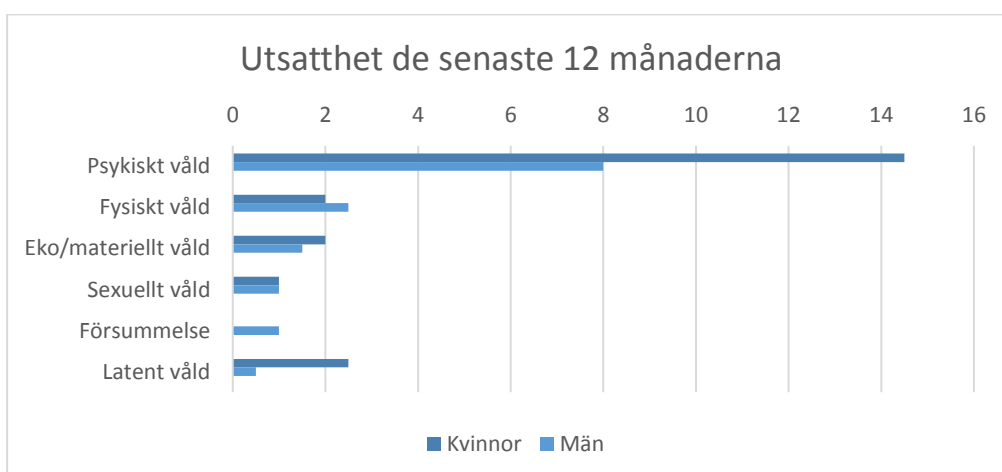
Uppdelat på kön hade 17% av kvinnorna och 9% av männen varit utsatta för någon typ av våld i nära relation under de senaste 12 månaderna och skillnaden dem emellan var signifikant ($z = 3,3, p < ,001$). Psykiskt våld var den vanligaste förekommande typen av våld under de senaste 12 månaderna och kvinnor var i signifikant högre grad utsatta än vad män var ($z = 2,9, p < ,01$, se tabell 18 och figur 9). Det gick inte att finna någon signifikant skillnad i utsatthet för fysiskt våld mellan kvinnor och män. För de övriga våldskategorierna var underlaget för litet för att skillnader mellan kvinnor och män skulle kunna testas.

Tabell 19. Andel ur åldersgrupperna 18-51 år respektive 51-85 år som varit utsatta för våld i nära relationer vid ett eller flera tillfällen de senaste 12 månaderna.

	% av 18 – 51-åringar	% av 51 – 85-åringar
Utsatthet de senaste 12 månaderna	26,5	8

Tabell 20. Andel kvinnor och män som varit utsatta för olika typer av våld vid ett eller flera tillfällen de senaste 12 månaderna.

Kategorier	% av kvinnor			% av män			% av svarande
	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen	
Psykiskt våld	14,5	4,5	10	8	3	5	11,5
Fysiskt våld	2	1,5	0,5	2,5	1	1,5	2,5
Ekonomiskt, materiellt våld	2	1	1	1,5	1	0,5	2
Sexuellt våld	1	1	-	1	0,5	0,5	1
Försummelse	-	-	-	1	-	1	0,5
Latent våld	2,5	2	0,5	0,5	0,5	0,5	2

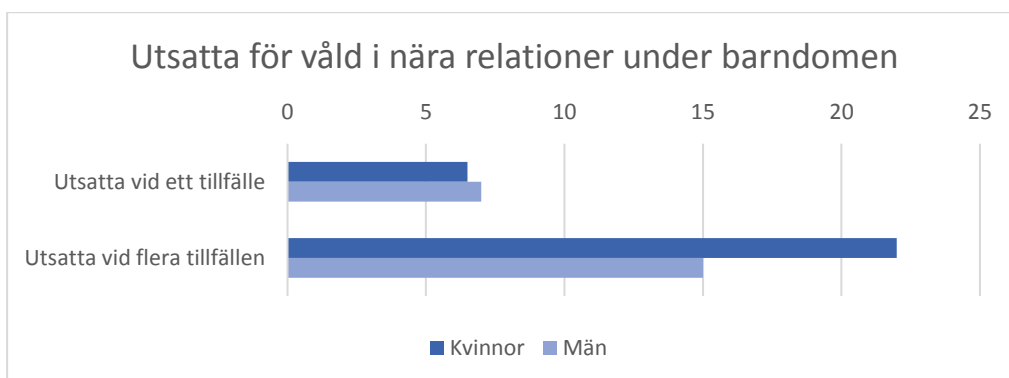
Figur 9. Andel kvinnor och män som varit utsatta för olika typer av våld de senaste 12 månaderna.

Utsatthet för våld i nära relationer under barndomen

Av de svarande hade totalt 26% varit utsatta för våld i nära relationer under barndomen. Det var vanligare att ha varit utsatt vid upprepade tillfällen än vid ett enda tillfälle ($z = 7,6$, $p < ,001$, se tabell 21 och figur 10). Det fanns ingen signifikant skillnad mellan kvinnor och män i utsatthet under barndomen när ingen hänsyn togs till frekvens. Vid en uppdelning i utsatthet vid ett respektive flera tillfällen framkom emellertid att kvinnor hade varit mer utsatta än män för upprepat våld under barndomen ($z = 2,4$, $p < ,05$, se tabell 19 och figur 10).

Tabell 21. Andel kvinnor och män som under barndomen varit utsatta för våld i nära relationer vid ett eller flera tillfällen.

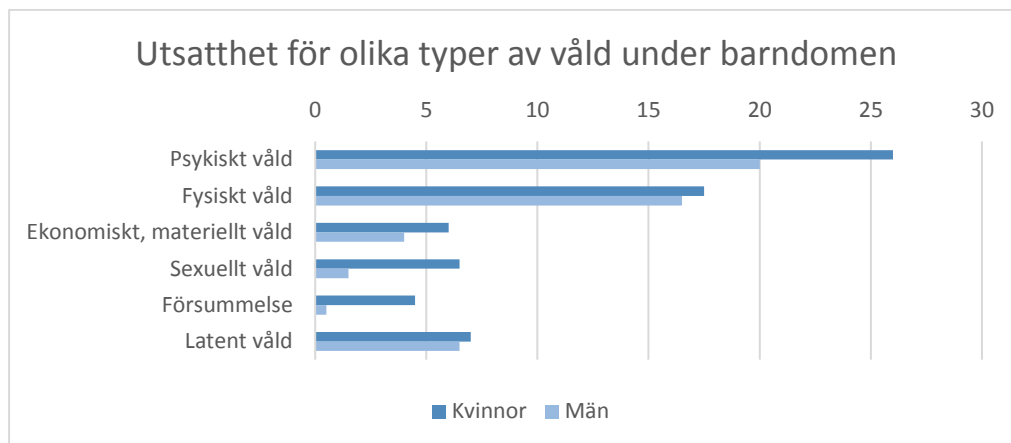
	% av kvinnor			% av män		
	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen
Utsatta för våld	26	6,5	22	22	7	15

Figur 10. Andel kvinnor och män som varit utsatta för våld i nära relationer under barndomen vid ett tillfälle respektive flera tillfällen.

Skillnader i utsatthet mellan kvinnor och män

Ingen signifikant skillnad i utsatthet beroende på kön påträffades för varken psykiskt eller fysiskt våld (se tabell 22, 23 och 24 samt figur 11). Däremot hade kvinnor i signifikant högre utsträckning än män varit utsatta för sexuellt våld som barn ($z = 3,5$, $p = ,005$, se tabell 25 och figur 11).

Figur 11. Andel kvinnor och män som en eller flera gånger under barndomen varit utsatta för olika typer av våld.

Psykiskt våld

Tabell 22. Andel kvinnor och män som varit utsatta för olika typer av psykiskt våld vid ett eller flera tillfällen under barndomen.

Typ av våld	% av kvinnor			% av män		
	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen
Kränkningar	23,5	4,5	19	17	4,5	12,5
Begränsningar	7,5	1,5	6	7	2,5	4,5
Trakasserier	3,5	-	3,5	1,5	0,5	1
Hot	6,5	1	5,5	4	1,5	2,5

Fysiskt våld

Tabell 23. Andel kvinnor och män som varit utsatta för fysiskt våld vid ett eller flera tillfällen under barndomen.

Typ av våld	% av kvinnor			% av män		
	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen
Fysiskt våld	17	8	9,5	16,5	6	10,5

Ekonomiskt och materiellt våld

Tabell 24. Andel kvinnor och män som varit utsatta för ekonomiskt respektive materiellt våld vid ett eller flera tillfällen under barndomen.

Typ av våld	% av kvinnor			% av män		
	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen
Ekonomiskt våld	3	1	2	1	0,5	0,5
Materiellt våld	4	1,5	2,5	3	2	1

Sexuellt våld

Tabell 25. Andel kvinnor och män som varit utsatta för sexuellt våld vid ett eller flera tillfällen under barndomen.

Typ av våld	% av kvinnor			% av män		
	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen
Sexuellt våld	6,5	2,5	4	1,5	1	0,5

Försummelse

Tabell 26. Andel kvinnor och män som varit utsatta för försummelse vid ett eller flera tillfällen under barndomen.

Typ av våld	% av kvinnor			% av män		
	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen
Försummelse	4,5	0,5	3,5	0,5	0,5	0,5

Latent våld

Tabell 27. Andel kvinnor respektive män som upplevt rädsla/beredskap för att utlösa våld, och som anpassat sig för att undvika våld vid ett eller flera tillfällen under barndomen.

Typ av våld	% av kvinnor			% av män		
	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen	totalt	ett tillfälle	flera tillfällen
Rädsla/Beredskap	5,5	4	1,5	5	3,5	1,5
Anpassning	4,5	3,5	1	3	2	1

Utsatthet i barndomen predicerar senare utsatthet

Utsatthet i barndomen predicerade signifikant utsatthet i det vuxna livet, $\chi^2(1, N = 836) = 144,244, p < ,001$. Utsatthet i barndomen förklarade mellan 15,8 % och 22,3 % av variansen i utsatthet i det vuxna livet. Personer som varit utsatta för våld i nära relationer under barndomen var alltså i större utsträckning utsatta även som vuxna, jämfört med personer som inte varit utsatta under barndomen.

Heder och familjemedlemmars kontroll över sexualitet och partnerval

Det fanns ingen signifikant skillnad mellan kvinnor och män i utsatthet för de handlingar och upplevelser som ingick i frågorna kring heder och familjemedlemmars kontroll (se tabell 26).

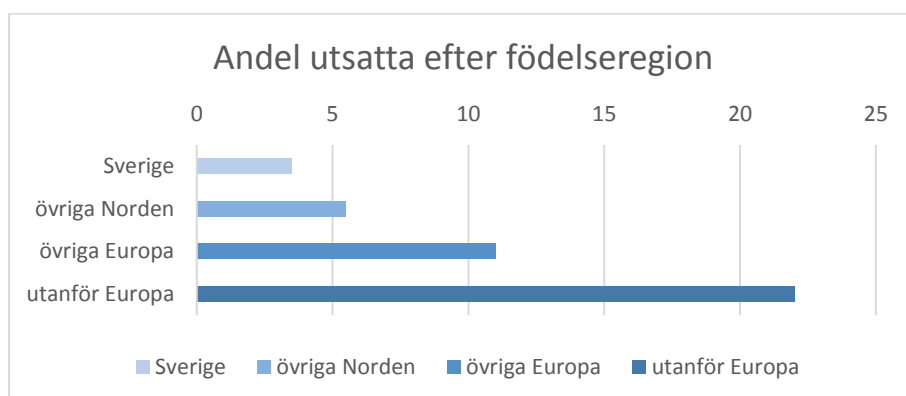
Tabell 28. Andel i procent av kvinnor och män som utsatts för att familjemedlemmar kontrollerat sexualitet, val av partner eller utsatt dem för våld med hänvisning till heder.

	% av kvinnor	% av män
Utsatta	5	3,5

Det var signifikant vanligare bland icke svenskfödda än bland svenskfödda att ha varit utsatt för de handlingar och upplevelser som ingick i frågorna kring heder och familjemedlemmars kontroll ($z = 4, p < ,001$, se tabell 27 och figur 11-13).

Tabell 29. Antal av svarande från respektive födelseregion som utsatts för att familjemedlemmar kontrollerat sexualitet, val av partner eller utsatt dem för våld med hänvisning till heder. Andel utsatta av svarande från respektive födelseregion anges inom parentes.

	Födelseregion			
	Sverige	övriga Norden	övriga Europa	utanför Europa
Utsatta	27 (3,5%)	1 (5,5%)	1 (11%)	6 (22%)

Figur 11. Andel i procent från olika födelseregioner som utsatts för att familjemedlemmar kontrollerat sexualitet, val av partner eller utsatt dem för våld med hänvisning till heder.

Figur 12 och 13. Antal respektive andel från olika födelseregioner som varit utsatta för familjemedlemmars kontroll kring sexualitet, val av partner eller hänvisning till heder för att försvara våld.

Barn utsatthet vid våld i nära relationer

Av de som varit utsatta för våld hade 16% barn tillsammans med förövaren. Av de som utsatts för våld i nära relationer var det signifikant vanligare bland kvinnor (21,5%) att förövaren var förälder till gemensamma barn, än bland utsatta män 6%, ($z = 3,7, p < ,001$, se tabell 30).

Av de svarande som varit utsatta för våld i nära relationer och som hade barn hade 55% varit utsatta när barn varit närvarande, och i 29,5% av fallen hade även barnen utsatts för våld av samma förövare (se tabell 31 och figur 14). För personer vars barn varit närvarande när de blivit utsatta för våld i en nära relation under det vuxna livet var det signifikant vanligare att förövaren var en man (93%) än att förövaren var en kvinna (7%, $z=7,3, p < ,001$, se tabell 30). Det var även signifikant vanligare att förövaren var en man (89%) än en kvinna (11%) i de fall då den utsattas barn också utsatts för våld av förövaren ($z = 7,5, p < ,001$, se tabell 30 och figur 12).

Tabell 30. Andel i vuxen ålder utsatta kvinnor respektive män som har barn med förövaren.

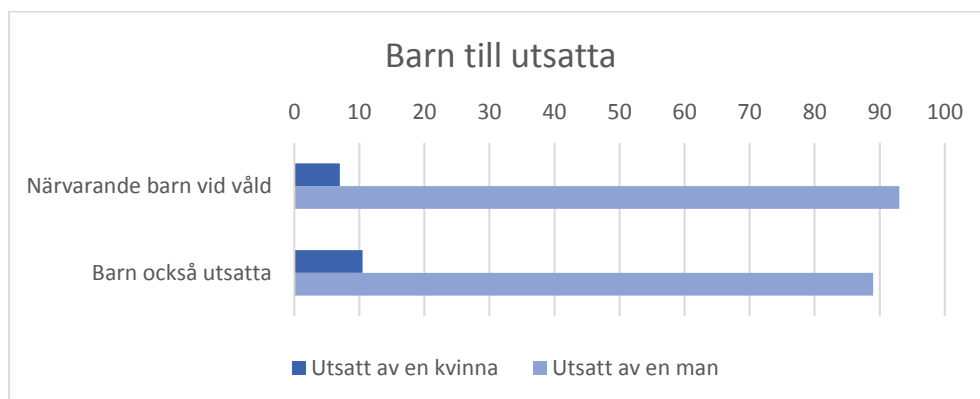
% av utsatta kvinnor	% av utsatta män
21,5	6

Tabell 31. Andel personer som *har barn och som i vuxen ålder varit utsatta*, för vilka barn varit närvarande vid våld, respektive utsatta för våld av förövaren.

	% av utsatta med barn
Närvarande barn vid våld	55
Barn också utsatta	29,5

Tabell 32. Andel som utsatts av kvinnor respektive av män i fall då barn varit närvarande när våldet utövats, och i fall där barn också blivit utsatta för våld av förövaren.

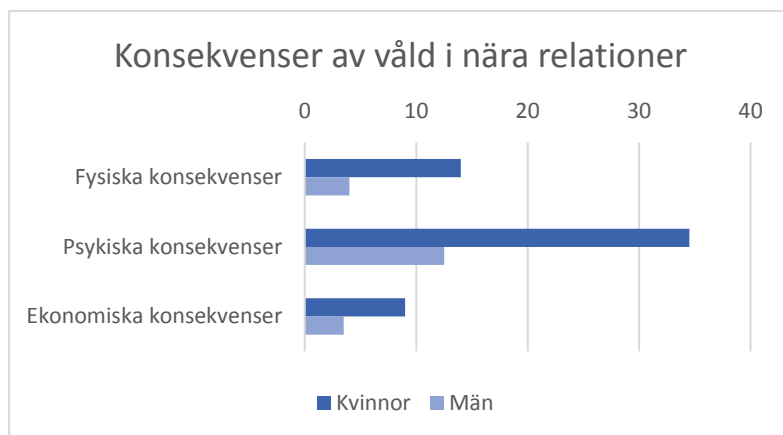
	% utsatta av kvinnor	% utsatta av män
Närvarande barn vid våld	7	93
Barn också utsatta	11	89

Figur 14. Andel personer som *har barn och som i vuxen ålder varit utsatta*, vilkas barn varit hemmaboende, närvarande respektive utsatta för våld av förövaren, uppdelat på kön hos förövaren.

Konsekvenser av våld i nära relationer

Det var vanligare att ha upplevt psykiska konsekvenser av våld i nära relationer än fysiska eller ekonomiska, bland såväl kvinnor som män som någon gång varit utsatta för våld i nära relationer. Kvinnor upplevde i signifikant högre grad än män negativa fysiska, psykiska och ekonomiska konsekvenser av våld i nära relationer (se tabell 33-35 och figur 15).

Figur 15. Andel av utsatta (någon gång under livstiden) kvinnor respektive män som upplevt olika typer av konsekvenser som följd av våld i nära relationer.

Fysiska konsekvenser

Av de som utsatts för våld i nära relationer hade 14% av kvinnorna och 4% av männen fått fysiska konsekvenser som följd av våldet. Skillnaden mellan kvinnor och män var statistiskt signifikant ($z = 2,8$, $p < ,01$, se tabell 33).

Tabell 33. Andel av utsatta (någon gång under livstiden) kvinnor respektive män som upplevt olika typer av fysiska konsekvenser som följd av våld i nära relationer.

	% av utsatta kvinnor	% av utsatta män
Fysiska skador, ej vårdbehov	8	1
Fysiska skador, vårdbehov - ej sökt vård	2	1
Fysiska skador, vårdbehov - sökt vård	2,5	2,5
Långvariga/kroniska fysiska skador/besvär	3	2,5

Psykiska konsekvenser

Av de som utsatts för våld i nära relationer hade 34,5% av kvinnorna och 12,5% av männen fått psykiska konsekvenser som följd av våldet. Skillnaden mellan kvinnor och män var statistiskt signifikant ($z = 4,3$, $p < ,001$, se tabell 34).

Tabell 34. Andel av utsatta (någon gång under livstiden) kvinnor respektive män som upplevt olika typer av psykiska konsekvenser som följd av våld i nära relationer.

	% av utsatta kvinnor	% av utsatta män
Psykiska besvär, ej vårdbehov	14,5	8,5
Psykiska besvär, vårdbehov - ej sökt vård/stöd	7	-
Psykiska besvär, vårdbehov - sökt vård/stöd	9,5	2,5
Långvariga/kroniska psykiska skador/besvär	21	2,5

Ekonomiska konsekvenser

Av de som utsatts för våld i nära relationer hade 9% av kvinnorna och 3,5% av männen fått ekonomiska konsekvenser som följd av våldet och skillnaden var signifikant ($z = 2,8$, $p < ,01$, se tabell 35).

Tabell 35. Andel av utsatta (någon gång under livstiden) kvinnor respektive män som upplevt olika typer av ekonomiska konsekvenser som följd av våld i nära relationer.

	% av utsatta kvinnor	% av utsatta män
Ekonomiska besvär	9	3,5

Sjukskrivning

Av de som utsatts för våld i nära relationer under det vuxna livet (antal=181 kvinnor och 77 män) hade 9,5% (antal=17) av kvinnorna och 6,5% (antal=5) av männen behövt sjukskriva sig som följd av våldet. Underlaget var för litet för att en signifikant skillnad skulle kunna påvisas.

Tabell 36. Andel av utsatta (någon gång under det vuxna livet) kvinnor respektive män som behövt sjukskriva sig på grund av våldet, uppdelat på kortare och längre sjukskrivning, en eller upprepade gånger. Antal visas inom parentes.

	% av utsatta kvinnor	% av utsatta män
Sjukskrivning en gång, kortare än 3 mån	4,5 (9)	4 (3)
Upprepad sjukskrivning, kortare än 3 mån	3,5 (6)	2,5 (2)
Sjukskrivning en gång, längre än 3 mån	3,5 (6)	-
Upprepad sjukskrivning, längre än 3 mån	1 (2)	2,5 (2)

Stöd och hjälpsökande

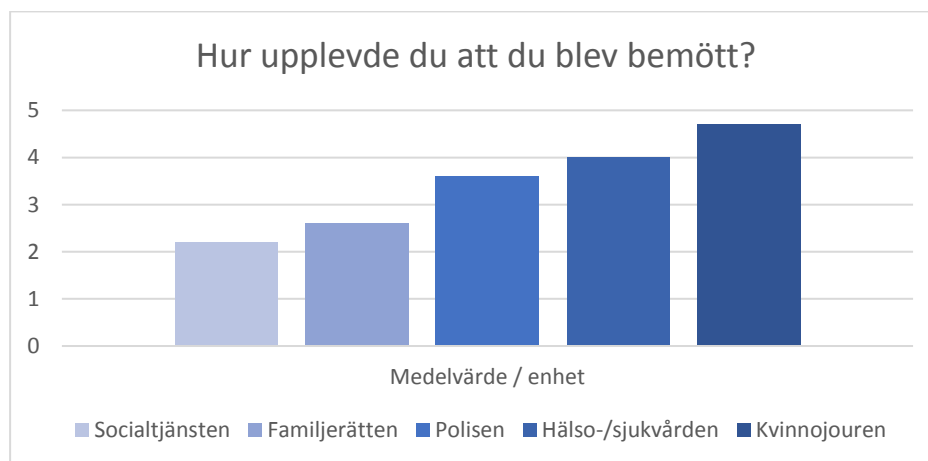
Av de svarande som någon gång utsatts för våld har 14,5% varit i kontakt med någon myndighet eller annan enhet med anledning av våldet. Medelvärde (skala från 1 = mycket illa bemött till 5 = mycket väl bemött) för hur väl de svarande ansåg att de blivit bemötta varierade mellan enheterna (se tabell 37 och figur 16).

Medelvärdet var lägre för män ($M = 2,56$) än för kvinnor ($M = 3,58$) på frågan om de överlag fått den hjälp de behövde (se tabell 38) men skillnaden var inte statistiskt signifikant.

Tabell 37. Antal som varit i kontakt med olika enheter och mottagningar med anledning av våldet samt medelvärde* för hur väl de anser att de blev bemötta på respektive enhet.

Enhet/Mottagning	Antal som kontaktat enhet	Medelvärde för bemötande
Hälsa- och sjukvården	33	4
Socialtjänsten	16	2,2
Familjerätten	12	2,6
Polisen	20	3,6
Målsägandebiträde	6	4,2
Advokat	8	4,9
Åklagare	7	4
Brottsofferjouren	7	3,9
Kvinnofridslinjen	8	4,1
Familjecentral	4	4,8
Öppenvårdsmottagning VINR	4	3,3
Kvinnjour	14	4,7

*Svar angavs på en skala från 1=mycket illa bemött till 5= mycket väl bemött.

Figur 16. Medelvärde för hur väl personer som utsatts för våld i nära relationer anser att de blev bemötta på olika enheter.

Tabell 38. Medelvärde för kvinnor och män som svarat på frågan om de överlag fick den hjälp de behövde.

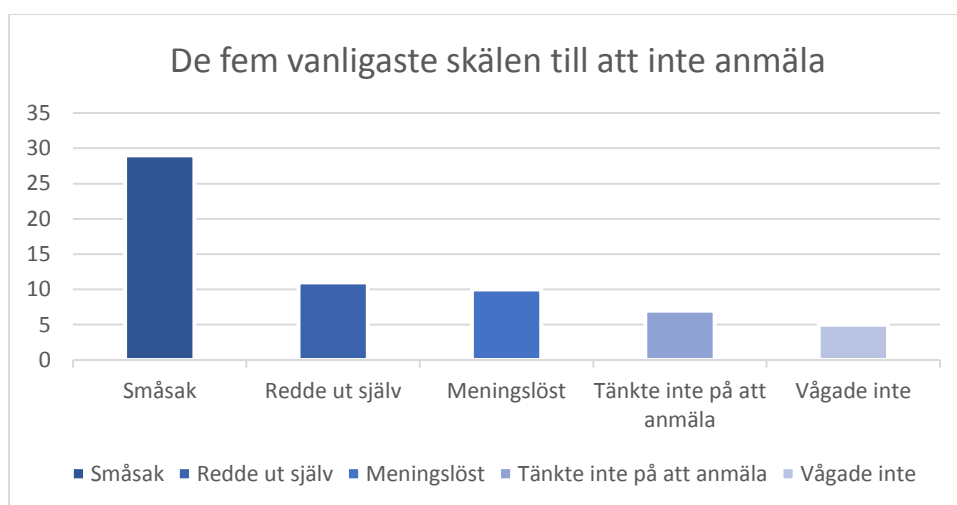
	Kvinnor	Män
Fick du överlag den hjälp du behövde?	3,6	2,6

Polisanmälan

Av de som någon gång varit utsatta för våld i nära relation hade 6% vid något tillfälle polisanmält våldet. Följaktligen hade 94% av de utsatta inte polisanmält våldet. Den vanligaste anledningen till att inte anmäla var att man ansåg att det som hänt var en småsak (se tabell 39 och figur 17). Av de som anmält var 71,5% kvinnor och 28,5% män, men ingen skillnad kunde mätas på grund av att underlaget (antal som anmält) var så litet.

Tabell 39. Rangordning av de vanligaste skälen till att inte polisanmäla och andel av svarande (utsatta som ej polisanmält) som angivit respektive svar.

Skäl att inte anmäla	Andel (%)
1. Jag ansåg att det som hänt var en småsak	42
2. Jag redde ut händelsen eller situationen själv	16
3. Det kändes meningslöst – polisen kan ändå inget göra	14,5
4. Jag tänkte inte på att ta kontakt med polisen	10
5. Jag vågade inte, exempelvis av rädsla för repressalier	7

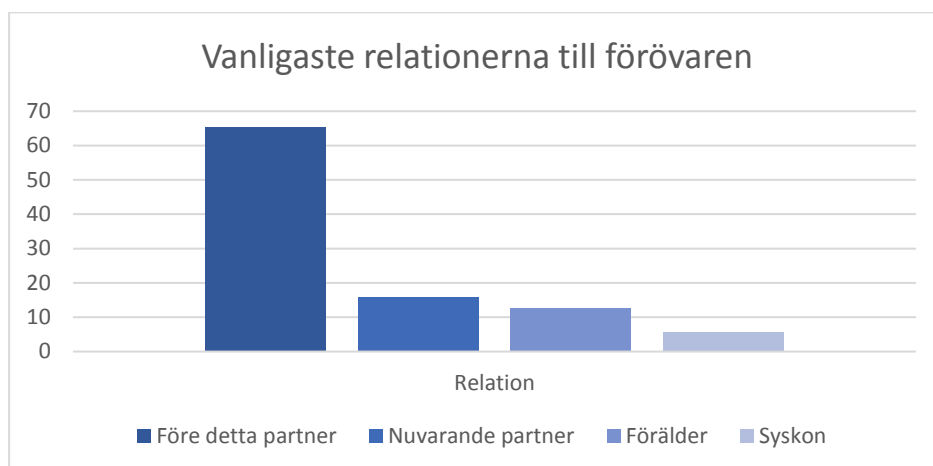
Figur 17. De vanligaste skälen till att inte polisanmäla och andel av svarande (utsatta som ej polisanmält) som angivit respektive svar.

Vem är förövaren?

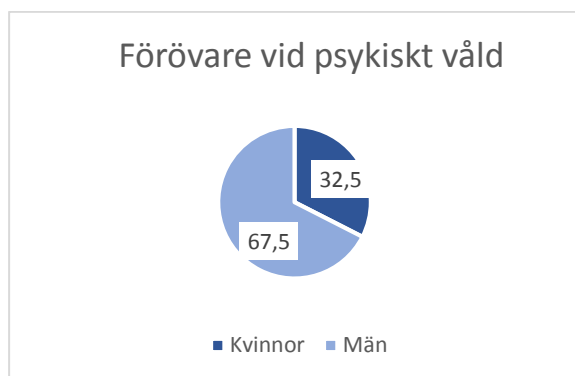
Av de som rapporterat att de varit utsatta för våld i nära relationer har de flesta varit utsatta av en partner i en tidigare relation (65,5%, se tabell 40 och figur 18). Den signifikant största delen (73%) av alla rapporterade våldshandlingar i kartläggningen hade begåtts av män ($z = 22,3$, $p = 0$). Detta mönster återkom för var och en av de olika våldskategorierna (se figur 19-23) genom att män hade utövat den signifikant större mängden våld jämfört med kvinnor inom varje våldskategori.

Tabell 40. Rangordning av de vanligaste relationerna till förövaren samt procentuell fördelning mellan relationerna.

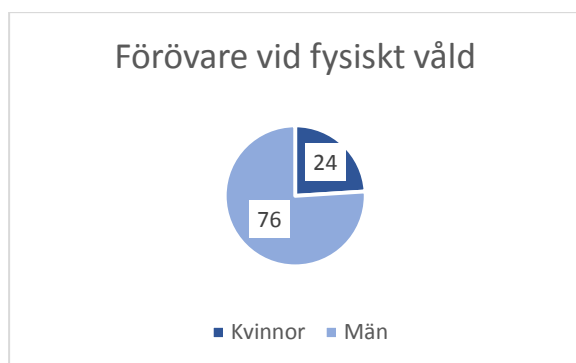
Relation	Andel (%)
1. Tidigare partner	65,5
2. Nuvarande partner	16
3. Förälder	12,5
4. Syskon	5,5

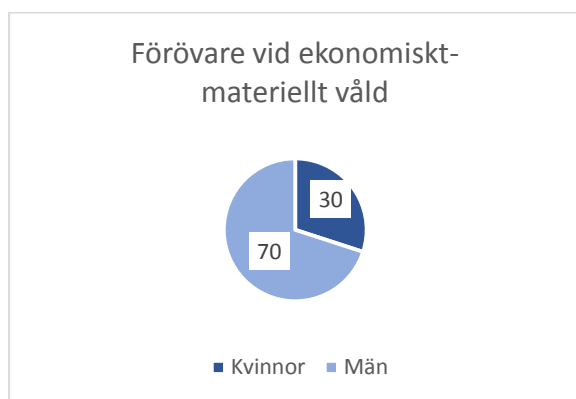
Figur 18. Procentuell fördelning mellan de vanligaste relationerna till förövaren.

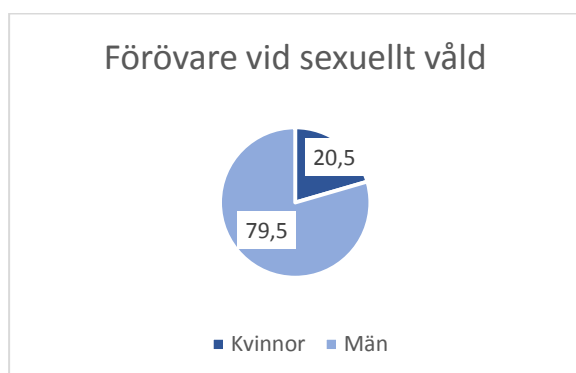
Figur 19. Andelar (i %) av rapporterat psykiskt våld som utövats av kvinnor respektive av män. Signifikant skillnad: $z = 10.1$, $p = 0$.

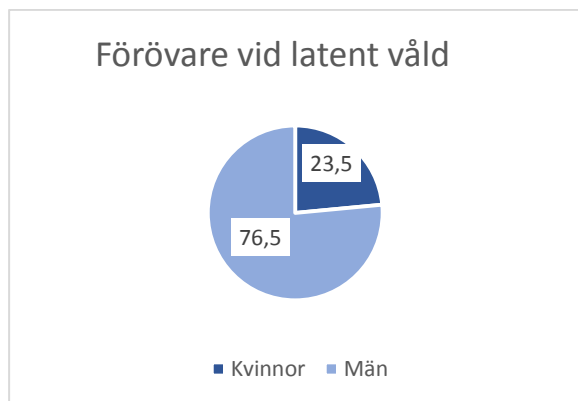
Figur 20. Andelar (i %) av rapporterat fysiskt våld som utövats av kvinnor respektive av män. Signifikant skillnad: $z = 15.8$, $p = 0$.

Figur 21. Andelar (i %) av rapporterat ekonomiskt-materiellt våld som utövats av kvinnor respektive av män. Signifikant skillnad: $z = 7.8$, $p = <.0001$.

Figur 22. Andelar (i %) av rapporterat sexuellt våld som utövats av kvinnor respektive av män. Signifikant skillnad: $z = 7.8$, $p = <.0001$.

Figur 23. Andelar (i %) av rapporterat latent våld som utövats av kvinnor respektive av män. Signifikant skillnad: $z = 7.3$, $p = <.0001$.

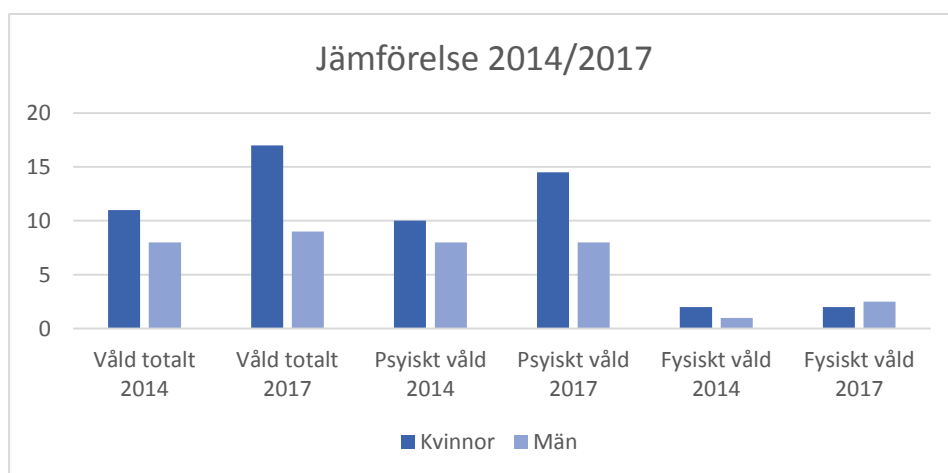
Jämförelse mellan 2014 och 2017 av utsatthet de senaste 12 månaderna

En jämförelse gjordes av resultatet från Gävle kommuns kartläggning 2014 med det aktuella resultatet från 2017 gällande utsatthet under de senaste 12 månaderna. Den totala utsattheten de senaste 12 månaderna var signifikant högre 2017 (13,5%) jämfört med 2014 (10%, $z = 2,6$, $p < ,05$). Att fler och delvis nya frågor, vilka möjliggjort rapportering av ett större spektrum våldshandlingar, har använts i enkäten 2017 kan ha bidragit till skillnaden.

Kvinnor rapporterade en högre grad av utsatthet under de senaste 12 månaderna år 2017 (17%) än vad de gjorde 2014 (11%, $z = 3$, $p < ,01$, se tabell 41 och figur 24). För män fanns ingen signifikant skillnad i rapporterad våldsutsatthet mellan 2014 och 2017. Skillnaden i kvinnornas utsatthet kan bero på att frågor om våld har lagts till för att täcka in fler våldsamma handlingar som tidigare fattats i enkäten.

Tabell 41. Andel utsatta för våld i nära relationer 2014 respektive 2017 bland kvinnor och män de senaste 12 månaderna relationer uppdelat på våld totalt, psykiskt våld och fysiskt våld.

	2014		2017	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Våld totalt	11	8	17	9
Psykiskt våld	10	8	14,5	8
Fysiskt våld	2	1	2	2,5

Figur 24. Andel kvinnor och män utsatta för våld i nära relationer de senaste 12 månaderna 2014 respektive 2017 uppdelat på våld totalt, psykiskt våld och fysiskt våld.

Utsatthet i absoluta tal

- Av de svarande hade 40,5% varit utsatta för våld i nära relationer någon gång i livet, vilket motsvarar 31 575 av Gävle kommuns invånare. Kvinnor hade i högre grad (47%) varit utsatta jämfört med män (33%). I absoluta tal motsvarar andelarna 18 408 kvinnor och 12 803 män som någon gång i livet utsatts våld i nära relationer.
- Av de svarande hade totalt 30,5% varit utsatta för våld i nära relationer under det vuxna livet vilket motsvarar 24 198 av Gävle kommuns invånare. Av kvinnorna hade 39% av varit utsatta och av männen hade 23% varit utsatta, vilket motsvarar 15 274 kvinnor och 8 924 män av Gävle kommuns invånare.
- Av de svarande hade totalt 13,5% varit utsatta för våld i nära relationer under de senaste 12 månaderna. Uppdelat på kön hade 17% av kvinnorna, motsvarande 6 658 kvinnor, och 9% av männen, motsvarande 3 492 män, varit utsatta för någon typ av våld i nära relation under de senaste 12 månaderna.
- Av de svarande hade totalt 26% varit utsatta för våld i nära relationer under barndomen vilket motsvarar 20 270 personer av Gävle kommuns invånare.

Svar på den lättlästa enkäten

Endast 14 personer svarade på den lättlästa enkäten. Av dem hade åtta (57%), fem kvinnor och tre män, varit utsatta för våld i nära relationer någon gång i livet.

Sex personer (42%) hade varit utsatta för våld i barndomen, fyra (28,5%) under det vuxna livet och två (14,5%) hade varit utsatta de senaste 12 månaderna.

Slutsatser

- Av de svarande hade totalt 30,5% varit utsatta för våld i nära relationer under det vuxna livet, medan 13,5% varit utsatta för våld i nära relationer under de senaste 12 månaderna och 26% varit utsatta för våld i nära relationer under barndomen.
- Personer mellan 18-35 år var i högre grad utsatta för våld i nära relationer jämfört med äldre åldersgrupper (36-65 och 66-85 år).
- Kvinnor var i högre grad utsatta för alla typer av våld i nära relationer jämfört med män, oftare utsatta för upprepat våld och upplevde i högre grad negativa fysiska, psykiska och ekonomiska konsekvenser av våldet.
- Personer som varit utsatta i barndomen var i högre grad utsatta som vuxna.
- Gällande relation till förövaren var det vanligast att ha varit utsatt av en partner i en tidigare relation.
- Nära tre fjärdedelar av alla våldshandlingar som de svarande rapporterade hade utövats av män. Inom varje våldskategori hade den största mängden våld utövats av män.
- Av de utsatta hade en sjättedel barn tillsammans med förövaren. Det var vanligare för kvinnor än för män att ha barn tillsammans med förövaren.
- I nära en tredjedel av fallen där utsatta personer hade barn, var barnen också utsatta för direkt våld av samma förövare som den svarande föräldern. I knappt nio av tio sådana fall var förövaren en man.
- I mer än hälften av fallen där utsatta personer hade barn, hade barnen varit närvarande när den svarande föräldern utsatts för våld. I drygt nio av tio sådana fall var förövaren en man.
- Av de svarande som någon gång utsatts för våld hade en sjättedel varit i kontakt med någon myndighet eller annan enhet med anledning av våldet.
- Många utsatta upplevde att stödet de fått när de sökt hjälp var bristfälligt i förhållande till deras behov.
- Endast 4% av de utsatta hade någon gång polisanmält våldet. Det vanligaste skälet som angavs till att inte anmäla var att ”Jag ansåg att det som skett var en småsak”.

Författare: Sara Skoog Waller och Linda Langeborg, Högskolan i Gävle

Referenser

- Archer, J. (2002). Sex differences in physically aggressive acts between heterosexual partners: A meta-analytic review. *Aggression and violent behavior, 7*, 313-351.
- Costa, D., Soares, J., Lindert, J., Hatzidimitriadou, E., Sundin, Ö., Toth, O., Ioannidi-Kapolo, E. & Barros, H. (2015). Intimate partner violence: a study in men and women from six European countries. *International journal of public health, 60*, 467.
- Dobash, R. P., & Dobash, R. E. (2004). Women's violence to men in intimate relationships: Working on a puzzle. *British journal of criminology, 44*, 324-349.
- Eriksson, H. (2001). *Ofrid? Våld mot äldre kvinnor och män – en omfångsundersökning i Umeå kommun*. Umeå: Brottsoffermyndigheten (Rapport 2001).
- Eriksson, M. (2007). Nordiska perspektiv på barn som upplever våld i sin familj. I M. Eriksson, *Barn som upplever våld*. (ss. 5-24). Stockholm: Gothia Förlag.
- Frenzel, A. (2014). *Brott i nära relationer: en nationell kartläggning*. Brottsförebyggande rådet (BRÅ).
- Fundamental Rights Agency (2014). *Violence Against Women – an EU wide survey*.
- García-Moreno, C., Pallitto, C., Devries, K., Stöckl, H., Watts, C., & Abrahams, N. (2013). *Global and regional estimates of violence against women: prevalence and health effects of intimate partner violence and non-partner sexual violence*. World Health Organization.
- Gävle Kommun (2014). *Jag försöker glömma, men jag kan inte glömma-En undersökning om våld i nära relationer*. Gävle: Kommunledningskontoret.
- Heimer, G., Andersson, T., & Lucas, S. (2014). *Våld och Hälsa-En Befolkningsundersökning om Kvinnors och Mäns Våldsutsatthet Samt Kopplingen till Hälsa*.
- Hester, M. (2013) Who does what to whom? Gender and domestic violence perpetrators in English police records. *European Journal of Criminology*
- Holmberg, C., & Enander, V. (2007). *Varför går hon?: om misshandlade kvinnors*

uppbrottsprocesser. Kabusa böcker.

- Hultmann, O., & Broberg, A. G. (2016). Family violence and other potentially traumatic interpersonal events among 9-to 17-year-old children attending an outpatient psychiatric clinic. *Journal of interpersonal violence, 31*, 2958-2986.
- Höglund, T, A. (2010). ”Genusperspektiv på att rutinmässigt tillfråga kvinnor om våld i nära relationer”. I: *Att fråga om våldsutsatthet som en del av anamnesen*, s.105-111. Uppsala: Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK-rapport 2010:4).
- Johnson, M. P., & Leone, J. M. (2005). The differential effects of intimate terrorism and situational couple violence: Findings from the National Violence Against Women Survey. *Journal of family issues, 26*, 322-349.
- Johnson, M.P. (2006) ‘Conflict and Control: gender symmetry and asymmetry domestic violence’ *Violence Against Women, 12*: 1003-1018.
- Lundgren, E., Heimer, G., Westerstrand, J., & Kalliokoski, 2001: *Slagen dam. Mäns våld mot kvinnor i jämställda Sverige—en omfångsundersökning*. Brottsförebyggande rådet (BRÅ).
- Länsstyrelsen i Stockholms län (2012). *Det slutar inte vid 65 – en rapport om äldre våldsutsatta kvinnor*. Stockholm: Länsstyrelsen i Stockholms län (Rapport 2012:21)
- Nybergh, L., Taft, C., Enander, V., & Krantz, G. (2013). Self-reported exposure to intimate partner violence among women and men in Sweden: results from a population-based survey. *BMC Public Health, 13*, 845.
- Rying, M. *Utvecklingen av dödligt våld mot kvinnor i nära relationer*. Norstedts Juridik AB, 2007.
- Saveman, B-I. (2010). ”Våld i nära relationer bland äldre”. I: *Att fråga om våldsutsatthet som en del av anamnesen*, s.139-145. Uppsala: Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK-rapport 2010:4)
- Shannon, D. (2011). *Den polisanmälda barnmisshandeln: utvecklingen fram till 2009*. Brottsförebyggande rådet (BRÅ).
- Socialstyrelsen (2006). *Kostnader för våld mot kvinnor – en samhällsekonomisk analys*.
- Stark, E. (2009). *Coercive control: The entrapment of women in personal life*. Oxford

University Press.

- Straus, M.A. (2006) 'Future Research on Gender Symmetry in Physical Assaults on Partners' *Violence Against Women*, 12, 1086-1097.
- Walby, S., & Myhill, A. (2001). New survey methodologies in researching violence against women. *British Journal of Criminology*, 41, 502-522.
- Walby, S., & Olive, P. (2014). *Estimating the costs of gender-based violence in the European Union*.
- Wikman, S. (2012). "Arbetslivet som arena för våld – en lägesbeskrivning". I: Heber, A. Tiby, E. & Wikman, S. (red.), *Viktimologisk forskning – Brottsoffer i teori och metod*, s. 27-53. Lund: Studentlitteratur AB
- Wolfe, D. A., Crooks, C. V., Lee, V., McIntyre-Smith, A., & Jaffe, P. G. (2003). The effects of children's exposure to domestic violence: A meta-analysis and critique. *Clinical child and family psychology review*, 6, 171-187.

Bilaga 1

Svar på de öppna frågorna

Vad saknades eller kunde ha gått bättre till gällande det bemötande du fick när du sökte hjälp?

Att bli tagen på allvar och att barn och vuxna kan vara i kris utan att det gäller fysiskt våld. Att leva med en psykopat innebär hela tiden att de runt omkring tror på att den trevliga mannen och kan inte förstå att han var ett monster innanför hemmets väggar och därför blir man ej heller trodd på hos polis och till exempel socialtjänsten.

De skulle ha tagit min berättelse och det jag blivit utsatt för på allvar.

Handläggaren på socialtjänsten var totalt oprofessionell och inkompetent. Sa till mig: Eftersom du är förälder så får du inte försvara dig. Hade jag inte tagit till nödvärn hade jag dött. Blivit strypt och mina barn blivit moderlösa. Polisen var först på plats och inkompetent som inte kunde förstå att jag var i STOR CHOCK utan sa att jag var omedgörlig och högljudd. Inte så konstigt när jag bara var ett andetag från att DÖ.

Vi besökte familjerådgivningen vid 2 olika tillfällen. Vid båda besöken berättade jag om våldet i vår familj. Jag fick ingen respons från personalen vi träffade. Det var en mycket surrealistisk upplevelse. Tänker på det fortfarande ibland. Hon hade kunnat göra skillnad.

Bättre uppföljning från vård och stöd. Att stöd skulle satts in från vården då jag sökte hjälp efter första misshandeln. Att våren trycker på lite mer än att bara fråga.

Samtalsstöd under vårdnadstvisten för mig och min syster när vi var barn och utsatta.

Sökte ofta på Stickan mansjour men de hade bara öppet ett par timmar i månaden så det var nästan omöjligt att få snabb och direkt hjälp som man i Gävle. Min flickvän fick fullt stöd av flera olika instanser med att sluta misshandla mig men det hjälpte inte fullt ut och eftersom att hjälpen var riktade mot henne så hjälpte det inte mina egna trauman.

Man blir utsatt för övergrepp, sexuellt som barn, typ 5-7 år gammal. När man väl är mogen att anmäla, vågar, då är det preskriberat. Det har fått för lång tid. Ingen kan starta en utredning. Sätta dit någon 20-30 år efter att det hänt.

Förståelse, kunskap, värme och omtanke är så viktigt!

Brist på personal, långa väntetider

Socialtjänsten dömde ut mig och förnedrade mig. De borde istället ha sett mig som en utsatt individ.

Har polisanmält granne, men det gick inte vidare pga fanns inte tillräckligt med bevis. Samt fick 2 st lappar med hot och min bil blev vandaliserad, även fått ett fönster skadat. Saknade att polisen inte ville gå vidare.

Polisen kan låta bli att alltid lägga ner allt. Eller åtminstone förhöra/ringa mannen ifråga. Blir moment 22 när man söker kontaktförbud eftersom de hänvisar till att det inte finns någon fällande dom. Det kan ju aldrig bli en fällande dom om polisen har som rutin att alltid lägga ner allt som har med våld i nära relationer att göra.

Jag fick stöd och hjälp av Blålockan i Gävle och psykjouren, och en präst.

Det är väldigt "vattentäta skott" mellan alla instanser. Man måste förklara och beskriva saker och ting om och om igen. Inget bra samarbete (förutom kvinnojouren och GBC)

Förtroende.

Bokad tid blev ombokad till nästan 3 månader senare. Fick prata med en vikarie som inte verkade ta till sig vad jag pratade om.

Hur hade du önskat att bemötande och stöd skulle fungera när du sökte hjälp eller var i kontakt med myndigheter angående våldet?

Jag önskar att de hade trott mig.

Att få hjälp när man söker själv. Det är inte för intet man socialanmäler sin egen familj.

Att de lade sina känslor och värderingar åt sidan.

Att personalen har bättre självinsikt om egna fördomar och förväntningar på manligt respektive kvinnligt.

Det finns ingen uppföljning så återbesök hade varit bra

Ha kompetent/professionell personal inom socialtjänst och polis. Polis måste få utbildning att personer reagerar olika på chock. Att polis vid förhör inte kan sitta och säga: Jag skulle ha slutat för länge sen fler. Som om jag ville vara där. Och handläggare inom socialtjänst måste lära sig om bemötande som polis. Fick inget bra bemötande varken av polis eller socialtjänst.

Hade nog behövt mer samtal efter mitt självmordsförsök.

Det hade varit skönt med hjälp från skolans sociala team.

Förstående, lyssna, ödmjukhet.

Jag hade önskat att det fanns en mansjour dit man kan vända sig vid livskriser och som kan ge stöd vid psykisk/fysisk misshandel.

Jag tycker att de skulle ta mig på allvar.

Lyssnat mera och inte avfärdat (Sjukvården).

Med respekt och värdighet inte med skepticism och förakt.

Lugna och förstående. Låta mig ta min tid. Man är själv rädd att skada den andra personen som det gäller för man bryr sig fortfarande och tycker inte nödvändigtvis själv att de är hemska eller borde straffas. Ibland är det bättre att fokusera på att gå vidare framåt i stället.

När jag var vuxen och själv tog kontakt med ungdomsmottagningen och senare familjehälsan, var allt bra. Bra samtal och bra stöd. Däremot bortsåg man från behovet av liknande stöd under tiden mina föräldrar hade vårdnadstvist. Min mamma fick vårdnaden om oss trots att hon behandlade oss illa, slog oss, inte hade tillräcklig ekonomi, tvingade oss att ta hand om hushållet med mera. Pappa bodde i samma stad, var normal, bra jobb. Men min mamma hade övertygat oss barn om att vi skulle bo hos henne och rätten kunde inte genomskåda hennes spel.

Med förståelse och empati. Att man faktiskt får hjälp, på riktigt. Och att man får bra skydd. Konkret hjälp, praktisk, inte bara massa tomma ord och samtalsstöd.

Kvinnojouren bemötte mig väldigt bra!

Skulle önska att polismyndigheten iallafall kontaktade personen och pratade så att personen kanske förstår hur det står till.

Att bli tagen på allvar trots att jag är man!

Önskar att vården upplyst mig om vikten av att anmäla våldet jag utsatts för direkt. Det hade sparat massa lidande.

Snabbare hantering.

Är det något du vill tillägga eller utveckla angående dina svar, upplevelser eller de teman som enkäten berört?

Ser först nu, sent i livet att det var fel på förhållandet. Återupplevde nog lite av min uppväxt. Trodde det skulle vara så kanske. Trodde jag förtjänade det. Psykiskt. Ibland (sällan) fysiskt.

Det är svårt att förklara hur rädd någon kan göra en av små saker. Jag blev aldrig slagen själv men saker i hemmet kunde slås sönder tillsammans med meningen "men jag skulle aldrig göra illa DIG". Det är ett område man borde ta upp, liksom "dolda hot". För det blir tekniskt sätt inget hot, däremot så får det samma effekt som ett hot.

Efter händelsen gick jag till socialtjänstens mottagning våld i nära relationer. Där fick jag höra att det var bara jag som gjort fel. Men tingsrätten kom fram till att mina 42 skador hade han orsakat och ej var försvarsskador. De borde också ha ett annat bemötande. Det blev annat ljud i skällan efter jag visade bilder på mina skador. Så ja, jag var också utsatt för våld.

Mitt liv är kantat med återkommande övergrepp. Barn som utsatts för sexuella övergrepp blir lätt offer även som vuxna (revictimisering). Så ser mitt eget liv ut med svag självkänsla och en rad relationer med dysfunktionella män. Jag har många terapitimmar bakom mig. Idag lever jag i ett kärleksfullt förhållande med en bra man. Jag är dock deformerad av mina upplevelser. Jag har en djupt liggande rädsla för män inombords, tyvärr. Respondenten skriver angående fråga 27.4 B att hon insjuknade i PTSD 1998 och kunde inte komma tillbaka till arbetslivet efter det.

Det psykiska våldet bestod av timslånga utfrågningar, kontroll, manipulerande, utskällningar och dumförklaringar.

Sökte ersättning för övergrepp under min barndom som fosterbarn hos ersättningsnämnden. Fick avslag 2 gånger!!! Med motiveringen att angreppen inte var av tillräckligt allvarlig art samt att jag senare adopterades!!! SKANDAL!!!

Svarat ja på en del frågor kring våld under barndomen. Hade en våldsam morfar. Min mamma har under mina tidigare år präglats av sin egen barndom. Inget allvarligt som hände men fick något slag ibland. Men kan inte svara nej då det ändå har hänt. Jag hade väldigt respekt för henne när jag var liten.

Tack. Det finns inte ingenting, men under barndom kan man inte påminna var har hänt. särskilt när man blivit gammal som jag.

Under barn - och ungdomsåren fick man följa regler som gällde i samhället. Gjorde man något sattyg så fick man en verbal åthutning, men aldrig stryk.

Det psykiska våldet är mer okänt ute i samhället. Kränkningar och dylikt, till slut blir man van och vet inte vad som är normalt/onormalt. Att även ekonomi kan användas som våld trodde inte jag, men inser nu att jag drabbats. Har trott att det varit OK, varit normalt liksom.

Om en har en lång relation med någon är det nog ganska vanligt att saker sägs och görs som skrämmer/sårar/kränker den andra någon gång. Det jag blivit utsatt för av min man skulle nog han säga att blivit utsatt för av mig också ungefär. Inte bra förstås, men inte heller jätteallvarligt. Ni väljer hur ni värderar svaren.

Uppväxt med en narcissistisk mamma. Utsatt för kränkningar och verbala påhopp under hela mitt liv. Sällan eller aldrig när utomstående varit närvarande.

Trygg uppväxt och lyckligt äktenskap.

Vart går gränsen för psykiska kränkningar? Om det sägs saker då man är osams med sin partner räknas det då som våld i nära relation? Jag valde att svara nej på detta eftersom jag inte upplever att en sådan situation är "våld". Finns det något förhållande där man aldrig har sagt något dumt till varandra?

Vid 5 års ålder grov våldtäkt av okänd man.

Som jag minns har jag aldrig blivit utsatt för någon form av våld under barndomen. Men man minns ju inte allt från de tidiga åren men som det "känns" i magen så har jag aldrig blivit utsatt för något.

Gällande polisen - jag gjorde polisanmälan senast i förrgår faktiskt, för hemfridsbrott. Blir till 100% säkerhet nedlagt - igen. Är så frustrerande att inte kunna skydda sitt hem och sin egendom. Helst vill jag skicka dit någon hem till honom som hotar eller slår ned honom, men då blir jag ju själv dömd för brott. Frustrerande.

Vissa frågor kan vara svåra att svara på.

När man utsätts för mobbning och reder ut det så är det ur världen. Kanske är man försiktigare och mer vaksam. När man blivit rejält skrämmd av någon blir man försiktig och mörkrädd. Men med åren bleknar händelser!

När jag svarade på om jag blivit utsatt för psykiskt och sexuellt våld så kryssade jag ofta i annan relation, det är för att det mest varit killar från krogen som utsatt mig för det.

Växte upp med en psykiskt sjuk mamma och både jag och mina syskon fick mycket stryk, dock aldrig så att vi behövde läkarvård. Det var även psykisk misshandel med elaka ord, vilket var värre.

Mitt svar grundar sig på att min sambo kan vräka ur sig "hårda ord" i situationer när han blir arg/irriterad. Det gör ONT och det är inte OK, även om jag inte tar långvarig skada. Men viktigt att markera tycker jag att "din jävla kärringjävvel" inte är något man ska behöva höra av en närstående. Som exempel.

Mina föräldrar var stränga och krävande. Ibland gick det överstyr men de bad oftast om ursäkt när de gjort något dumt. Mina yngre syskon gynnades av att de lärde sig av de misstag de gjorde med mig.

Mina föräldrar lärde mig att jag inte får ha sex innan jag gifter mig och att jag skulle välja en man som har samma religion som min. Jag har inte haft en pojkvän utan jag bodde hemma tills jag gifte mig.

Levde i en relation med en man (pappan till mitt barn) som under inverkan av alkohol inte betedde sig OK. Det är dock länge sedan vi bodde ihop så jag minns inte allt. Mycket tomma hot. Jag fruktade inte mitt liv fastän han hotade med det.

Jag utsattes endast för hot om våld.

Jag upplevde att jag utsattes för psykiskt våld i samband med en separation. För mig var det helt oväntat eftersom min partner tidigare inte visat sådana tendenser. Efter separationen har vi en bra relation och jag har inte känt mig vara utsatt för något liknande.

Känner tacksamhet över att aldrig någonsin på något sätt blivit utsatt för våld.

Känner stor tacksamhet att vid 84 års ålder slipper bära på negativa minnen av våld och dylikt i nära relationer.

Kränkningen sker då han har varit överförfriskad, dvs sker väldigt sällan, det går flera år emellan

Jag är oerhört tacksam för det liv jag har levt.

Jag är inte aktuell för dessa frågor. Är en normal svensk med ett långt och rikt liv, är nu 80 år.

Det jag syftar på angående fysiskt våld är t.ex. kommentarer som "ska du verkligen ha på dig det där?" "Det där är inte din egna åsikt, utan vad xx tycker!" "Flytta härifrån!" Ofta kommer dessa kommentarer tillsammans med konflikter, personen blir oersonligt arg och menar inte det hen säger. Men det är klart att det satt sina spår.

De flesta frågorna berör fysiskt våld i nära relationer. Det finns fler typer av våld.. Jag lever med en man som har häftigt humör som hotar med att lämna mig och barnen när jag inte gör som han tycker. Visar jag inte sexuell intresse/har sex när det passar honom blir han sur. Säger jag ifrån, oavsett vad, blir han arg och sur. Han köper saker/elektronikprylar/bilar osv med mkt goda argument till varför vi behöver dom på avbetalning med bådas våra namn på och tycker sen det är konstigt att vi inte har pengar över. Det jag vill köpa är inte nödvändigt/finns inte råd till. Det här drabbar även barnen som inte får möjlighet att utöva vissa aktiviteter pga ekonomi. Det är en typ av våld som inte rent kan betecknas som våld då det mer handlar om förtryck och långsam nedbrytning...

Jag är en alkoholist å tablettmissbrukare. Jag har varit nykter å tablettfri i 24 år i slutet av oktober 2017.

Jag är ej av utländsk härkomst (vit svensk).

Den som utfört det psykiska våldet och muntliga hot var min missbrukande bror.

Efter att jag svarat på frågorna i enkäten måste jag reflektera över hur olika våra liv kan gestalta sig.

Jag lever sedan många år (63 år) med en fin och god man. 7 ungdomsår och 56 år som gifta. Vi har det bra och tris tillsammans.

Jag har vuxit upp i en trygg miljö i en norrländsksmåstad. Jag är sladdbarn med två äldre systrar. Jag har nu varit gift med min man i 52 år i ett lyckligt äktenskap och vi har fyra söner med familjer

Jag har syskon, klart jag har slagits. Klart man kan sãras av ord från närstående som sägs i affekt.

Jag har svarat "aldrig" på samtliga frågor och det är så nära sanningen det kan komma. Men samtidigt är vissa frågor lite knepiga då jag lever i ett normalt äktenskap vilket oftast innehåller en del gnäll/gräl. Detta skulle i princip kunna bädda för ett "ja" som man sedan fick ge svaret "inte alls allvarligt". Samtidigt så är det här som gränsen kan börja överskridas, så jag förstår att det kan vara på sin plats.

Jag har personligen inte blivit utsatt för våld eller kränkningar etc som beskrivs i enkäten, däremot växte jag upp med en far som var alkoholist som vid ett tillfälle, rev sönder en av mammas klänningar i garderoben. Farsan är nu nykter alkoholist sedan ca 20 år sedan.

Jag har levt ett underbart liv med min man som jag gifte mig med 1965. Underbart

Jag har jobbat så mycket med mig själv så jag har släppt taget om det gamla. Jag levde i en väldigt dysfunktionell familj när jag var liten.

Det är ofta normaliserat för en kvinna att anpassa sig till en man så ibland är upplevelserna av till exempel psykiskt våld svårt att benämna.

Jag har haft kontakt med Socialtjänst, familjerätt, kurator men med fokus på barnens situation i konflikten. Det var även mitt fokus. Nu i efterhand kan jag känna att man kanske borde ha lyft frågan om jag behövde något stöd. Barnen är ju viktigast. Men jag finns ju också.

Jag har fyllt i att både mor och far utsatte mig för våld. Som vuxen har jag förstått att det var min far som var elak och min mor var en så kallad medberoende till våldet. Hon tog hans parti, skyddade och försvarade honom och skvallrade till honom om saker vi gjort för att ställa sig in hos honom. Hon var kall och hård mot oss barn. Fjäskade för far. Kanske för att hon själv upplevde rädsla/ psykiskt våld från honom. Klimatet i familjen bidrog till att vi syskon ofta slog varandra och var allmänt elaka mot varandra. Vi barn mobbade ibland andra barn i skolan. Mina systrar utsattes tidigt för sexuella övergrepp av killar. Kanske p.g.a. en vana av att kränkas från start. Slutsats: Våld föder våld.

Jag blev utsatt för sexuella övergrepp när jag var 12 och 13år. Det var en pojkvän, 17år, och en vuxen person. Jag önskar att frågor om sådant skulle funnits med. Jag har även stora psykiska problem. Stort tack till dig för att jag får göra min röst hörd. Att få berätta känns bra! Lycka till med enkäten!

Jag anmälde sex med minderårig för min halvbror, vilket lades ned p.g.a. för lite bevisning.

Har haft mycket bra stöd av samtalsakuten och anhörigcenter

Ett tema kunde ha varit att vara anhörig till en som är utsatt för våld i nära relation. I detta fall son till en kvinna. Vissa av svaren är därför med henne i åtanke.

Enkäten passar på min barndom - inte så bra på mig som vuxen. Kvar hos mig en bristande tillit till människor. Misshandel fysiskt och psykiskt som barn, elakheter som vuxen.

En relation med fysiskt och psykiskt våld som varade i ca 18 månader. En relation med psykiskt våld varade i 10 år.

Bra att hederskulturen uppmärksammas.

Blev psykiskt mobbad under en del av barndomen i skolan av klasskompisar.

Att jag trots viss utsatthet under barndomen/ungdomen undvikit att hamna i liknande relationer som vuxen.:)

Att det är sorgligt att det inte tas på allvar av polis och socialtjänst.

Att jag levde med min mamma som blev psykiskt och fysiskt misshandlad av min styvfar. Det tar hårt på ett barn som bara står på sidan och älskar sin mor. Det kallar jag misshandel av barn.

Är det något du vill tillägga angående enkäten?

Mycket bra enkät för personer som varit utsatt att på detta vis redovisa sin situation.

Man borde ha kunnat svara på en enda fråga... om man inte utsatts för något varför svara på dessa upprepade frågor?

Tack för att denna enkät finns och följs upp! Bra jobbat!

Hoppas det kan hjälpa många drabbade.

Önskar bara lycka till!

Våld i nära relation utifrån mannens perspektiv försummas ofta trots att det är en realitet i många fall- Psykiskt såväl som fysiskt.

Viktig enkät! Hoppas att undersökningen ger vad som önskas

Vid frågor som: Hur länge utsattes du för psykiskt/ fysiskt/ sexuellt osv. våld. Står att man bara ska tid anges under sitt vuxna liv. Konstigt när ni vill veta både barndom/ vuxna livet.

Tycker det är dålig framförhållning med utskick av enkäten.

Tidskrävande och missriktad.

Tar ni hjälp av Socialtjänstens Vårdsmottagning - > Hur når ni fram med enkäten till de som är utsatta. Posten öppnas ofta av partnern. Svenskan går att förenkla, många utsatta har inte god svenska.

Tackar detta fick mig att uppskatta min vardag idag. Lever med en trygg familj man och två barn.

Tack för att denna enkät finns och följs upp! Bra jobbat!

Som synes har jag varit och är lyckligt lottad! Lycka till!

Positivt med en enkät om detta område, speciellt vad gäller hederskultur. Men det leder väl knappast till någon förändring! Ledsamt!

Nu är det bra. Lever vidare och jobbar med mig själv nu. Sent i livet bara. Så många år är förstörda. Men sköter mig själv. Är starkare nu.

Nej. Det är väl bra att vissa frågor är mig helt främmande, men jag kan förstå att de ställs.

Måste vara svårt att få ärliga svar från personer som lever i "utsatta situationer", hedersförtryck, religiöst förtryck. Hur ska dessa personer (främst unga flickor/kvinnor från muslimska familjer) rent praktiskt gå tillväga då de oftast just är "övervakade".

Mycket viktigt arbete med att synliggöra våld. Djupgående och tydliga frågor.

Mycket text i enkäten, tappar fokus men förstår vikten av den

Mycket bra enkät för personer som varit utsatt att på detta vis redovisa sin situation

Lycka till, viktigt ämne!

Lycka till med avhandlingen!

Jag är lyckligt lottad

Jag är en lyckligt lottad människa som undgått dessa hemska övergrepp av olika slag

Jag tycker det är en väldigt BRA och NYTTIG enkät! Hoppas verkligen att många utländska barn och ungdomar får hem den. Vi bor i ett invandrartätt område och ser dagligen hur

killarna dominerar tjejerna. Hoppas också att många män får svara på enkäten: det finns många hemska kvinnor där ute också, som aldrig borde fått gifta sig eller skaffa barn och de fäderna har det verkligen svårt.

Jag saknar begreppet styv-(far) -(mor). Det skulle nog klargöra en hel del när det handlar om min generation.

Jag reagerade på att det på fråga 8:3 inte finns C. Hur allvarliga anser du att händelserna var. Det fanns på de tidigare 8:2 och 8:1. Den saknade jag.

Jag har slagits med poliser och vakter mest.

Jag började svara på enkäten på nätet men fick svara på följdfrågor fast jag uppgivit att jag inte utsatts för våld. Det gjorde det svårt att veta vad man ska svara.

Ibland förstår man inte vad det är man utsätts för i stunden om det handlar om psykiskt eller ekonomiskt förtryck. Enkäten ger inte riktigt utrymme för tankar/frågor i stil med "hade jag gjort annorlunda idag?"

I pappersenkäten anges i fråga 26 att jag ska gå vidare till fråga 29 om jag inte varit utsatt för våld i nära relation, men den hänvisningen hittar jag inte i webbenkäten

Hoppas det kan hjälpa många drabbade.

Hoppas att rättsväsendet uppmärksammar detta så att fler brottslingar kan lagföras

Har inte upplevt något våld överhuvudtaget.

Har idag förlåtit och har en relativt god relation med min mamma

Gällande polisen - jag gjorde polisanmälan senast i förrgår faktiskt, för hemfridsbrott. Blir till 100% säkerhet nedlagt - igen. Är så frustrerande att inte kunna skydda sitt hem och sin egendom. Helst vill jag skicka dit någon hem till honom som hotar eller slår ned honom, men då blir jag ju själv dömd för brott. Frustrerande.

Frågorna värdefulla för utsatta människor

Frågorna väcker känslor- Är bara tacksam över att just jag har det ganska bra!! Lycka till och jag blir glad över att arbete görs inom detta område

Frågorna blir inte optimala när våldet kommer från ett barn. Vi hade tex kontakt med socialtjänsten med barnets liv i välbefinnande fokus (pga dess destruktiva beteende).

Fråga 26, svarade jag: "Nej, jag har inte barn eller har inte varit utsatt för våld i nära relation". Fast jag har 2 stycken barn och sambo men har aldrig varit utsatt för våld i nära relation. Nej alternativet borde omformuleras.

Fråga 26 verkade sakna ett alternativ. Mitt svar där skulle ha varit Jag har barn och har inte varit utsatt för våld i nära relation. Fråga 26 Våld i nära relationer där barn finns med 26.

Har du barn och har varit utsatt för våld i nära relation? Ja, jag har barn och har varit utsatt för våld i nära relation Nej, jag har inte barn eller har inte varit utsatt för våld i nära relation

Fråga 21.2 Har under småbarnsår haft lite sömn pga barnen, men tolkar frågan som att det ingår i livet och inte är en försummelse från barnet. Därför svarade jag aldrig. Tydliga frågor överlag. Tack för att ni gör den här undersökningen. Det är viktiga frågor.

Familj och goda vänner är det bästa stödet och när man har en bra familj.

Ett flertal av frågorna ger fel hänsyftning vid givet svar. Det måste vara något fel med enkäten, eftersom felen uppträder vid flera frågor. Kommentar inmatning: Syftar till tidsperiod som ligger efter barndomen. Svarar man nej på utsatthet under Barndomen får man gå vidare till tidsperiod då den inte är relaterad till barndomen. Det är inte en felhänvisning men det hade kanske varit bättre att lägga frågan direkt efter Vuxna livet.

Enkäten är onödigt detaljerad i vissa stycken och avskräcker sannolikt många från att svara.

Enkäten var krävande att svara på, men det kändes angeläget och viktigt att bidra med egna svar. Lycka till! Mvh

En viktig enkät, viktiga frågor att belysa

En förstasida med översikt över frågorna hade varit bra, så man såg upplägget, mönstret i frågorna.

En enkät som berör liknande fast från arbetsgivare/ myndigheter. För en del myndigheter så som sjukvården bör kollas upp!!!

En del frågor är konstigt formulerade. Respondenten skriver i anslutning till fråga 8.3 att han blivit mobbad men att det inte var frågan (han har kryssat i aldrig).

Efter att jag svarat på frågorna i enkäten måste jag reflektera över hur olika våra liv kan gestalta sig.

Detta svar är en dubblett, efter påminnelse, tidigare svar avgavs och insändes via dator 19 eller 20 september.

Det var svårt att svara på vissa frågor ex. Var dina barn hemma/närvarande när du blivit utsatt för våld? Ex. sexuellt våld sker ofta i sovrummet och små barn som sover är inte närvarande men hemma.

Samma resultatanalys måste kunna göras med en betydligt mer komprimerad enkät.

Det kan vara andra släktingar som är olämpliga i sina handlingar än partnern.

Det hade varit bra om frågor om missbruk förekom, funnits med.

Det borde ha funnits ett delvis-svarsalternativ.

Den som svarat är en man på ca. 70 år gammal. Vänd er till en annan åldersgrupp med ett annat förnamn.

De två sista frågorna var inte relevanta för mig. Det fanns inget bra svarsalternativ för den som inte varit utsatt för våld.

De alternativa svaren i fråga 26 var/är "dåligt formulerade"! I mitt alternativ skulle svaret vara - Nej, jag har barn men inte utsatt för våld i nära relation.

Bra frågeställningar, val av frågor. Bra svarsalternativ. Viktigt ämne!

Bra formulerade frågor och välgjord enkät!

Bra att dessa frågor tas upp! Finns troligen mycket att uppmärksamma och hitta möjlighet att minska/få bort våld och annat i nära relationer.

Att man även som man kan bli utsatt för olika våld i ett förhållande (äktenskap) och att man då ska bli tagen på allvar. Visade sig senare i familjerätten att det var en så kallad jävsituation i socialtjänsten i Valbo.

Alltid svårt att välja svarsalternativ i enkäter.

Bilaga 2

Resultatbilaga

Utsatthet för våld i nära relationer någon gång i livet

Tabell 6 och figur 2-3 (alla våldskategorier sammanslagna)

Utsatt någon gång i livet (tabell 6, figur 2)

Kvinnor

Proportion: 0,47

Konfidensintervall: 0,4207 – 0,5093

Män

Proportion: 0,33

Konfidensintervall: 0,2812 – 0,3788

Skillnad i utsatthet mellan kvinnor och män: $z = 3,9, p < 001$

Utsatthet vid ett tillfälle (tabell 6, figur 2)

Kvinnor

Proportion: 0,105

95% konfidensintervall: 0,0778 – 0,1322

Män

Proportion: 0,11

95% konfidensintervall: 0,0775 – 0,1425

Ingen skillnad i utsatthet mellan kvinnor och män: $z = 0,2, p = 0.8166$

Utsatthet vid flera tillfällen (tabell 6, figur 2)

Kvinnor

Proportion: 0,365

95% konfidensintervall: 0,3222 – 0,4078

Män

Proportion: 0,22

95% konfidensintervall: 0,177 – 0,263

Skillnad i utsatthet mellan kvinnor och män: $z = 4.5$, $p < 0.0001$

Upprepad utsatthet (tabell 6, figur 3)

Ett tillfälle

Proportion: 0,11

Konfidensintervall: 0,089 – 0,131

Upprepade tillfällen

Proportion: 0,30

Konfidensintervall: 0,2693 – 0,3307

Skillnad mellan våld vid ett tillfälle och upprepat våld: $z = 9,7$, $p = 0$

Utsatthet för våld i nära relationer någon gång i livet efter ålderskategori (tabell 8, figur 4)

Åldersgrupp 18-35

Proportion: 0,66

Konfidensintervall: 0.5642 - 0.7558

Åldersgrupp 36-65

Proportion: 0,53

Konfidensintervall: 0.4775 - 0.5825

Skillnad i utsatthet mellan åldersgrupperna: $z = 2.3$, $p = 0.024$

Åldersgrupp 36-65

Proportion: 0,53

Konfidensintervall: 0.4775 - 0.5825

Åldersgrupp 66-85

Proportion: 0,25

Konfidensintervall: 0.2065 - 0.2935

Skillnad i utsatthet mellan åldersgrupperna: $z = 7.8$, $p = < 0.001$

Utsatthet för våld i nära relationer under det vuxna livet

Utsatthet för våld i nära relationer, alla våldskategorier sammanslagna (tabell 10)

Kvinnor

Proportion: 0,39

95% konfidensintervall: 0.3465 - 0.4335

Män

Proportion: 0,23

95% konfidensintervall: 0.1861 - 0.2739

Skillnad i utsatthet mellan kvinnor och män: $z = 4,9$, $p < 0.0001$

Psykiskt våld (totalt, tabell 11)

Kvinnor

Proportion: 0,325

95% konfidensintervall: 0,2831 – 0,3669

Män

Proportion: 0,195

95% konfidensintervall: 0,1535 – 0,2365

Skillnad i utsatthet mellan kvinnor och män: $z = 4,2$, $p < 0.0001$

Det fanns en signifikant skillnad mellan män och kvinnor gällande hur allvarliga kränkningar de utsatts för - kvinnor ($M=3.06$, $SD=1.15$) har blivit utsatta för allvarligare kränkningar än män ($M=2.68$, $SD=1.1$), $t(187)=2.05$, $p=.04$.

Fysiskt våld (tabell 11)

Kvinnor

Proportion: 0,155

95% konfidensintervall: 0.1227 - 0.1873

Män

Proportion: 0,075

95% konfidensintervall: 0.0475 - 0.1025

Skillnad i utsatthet mellan kvinnor och män: $z = 3,5$, $p = 0.0005$

Det fanns en signifikant skillnad mellan män och kvinnor gällande hur allvarligt fysiskt våld de utsatts för - kvinnor ($M=3.82$, $SD=1.06$) har blivit utsatta för allvarligare fysiskt våld än män ($M=2.68$, $SD=1.36$), $t(85)=4.03$, $p<.0001$.

Mindre grovt fysiskt våld (tabell 13, figur 8)

Kvinnor

Proportion: 0,15

95% konfidensintervall: 0,1164 – 0,1836

Män

Proportion: 0,065

95% konfidensintervall: 0,0382 – 0,0918

Skillnad i utsatthet mellan kvinnor och män: $z = 3,6$, $p < 0.001$

Grovt fysiskt våld (tabell 13, figur 8)

Kvinnor

Proportion: 0,09

95% konfidensintervall: 0.0629 - 0.1171

Män

Proportion: 0,046

95% konfidensintervall: 0.0232 - 0.0688

Skillnad i utsatthet mellan kvinnor och män: $z = 2,3$, $p < 0.05$

Ekonomiskt, materiellt våld (tabell 11)

Kvinnor

Proportion: 0,10

95% konfidensintervall: 0.0731 - 0.1269

Män

Proportion: 0,04

95% konfidensintervall: 0.0194 - 0.0606

Skillnad i utsatthet mellan kvinnor och män: $z = 3,2$, $p < 0.01$

Sexuellt våld (tabell 11)

Kvinnor

Proportion: 0,095

95% konfidensintervall: 0.0687 - 0.1213

Män

Proportion: 0,015

95% konfidensintervall: 0.0022 - 0.0278

Skillnad i utsatthet mellan kvinnor och män: $z = 4,7$, $p < 0.0001$

Sex mot sin vilja (tabell 13)

För få har rapporterat utsatthet för att skillnader mellan grupper ska kunna testas.

Sexuellt tvång (tabell 13)

För få har rapporterat utsatthet för att skillnader mellan grupper ska kunna testas.

Försummelse (tabell 14)

För få har rapporterat utsatthet för att skillnader mellan grupper ska kunna testas.

Latent våld (tabell 9)

Kvinnor

Proportion: 0,107

95% konfidensintervall: 0.0793 - 0.1347

Män

Proportion: 0,017

95% konfidensintervall: 0.0034 - 0.0306

Skillnad i utsatthet mellan kvinnor och män: $z = 5$, $p < 0.0001$

Rädsla/beredskap (latent våld, tabell 15)

För få har rapporterat utsatthet för att skillnader mellan grupper ska kunna testas.

Anpassning (latent våld, tabell 15)

För få har rapporterat utsatthet för att skillnader mellan grupper ska kunna testas.

Utsatthet för våld i nära relationer de senaste 12 månaderna**Utsatthet för våld i nära relationer (alla våldskategorier sammanslagna)**

Kvinnor

Proportion: 0,17

95% konfidensintervall: 0.1365 - 0.2035

Män

Proportion: 0,09

95% konfidensintervall: 0.0601 - 0.1199

Skillnad i utsatthet mellan kvinnor och män: $z = 3,3$, $p < 0.001$

I åldersgruppen 18-51 år hade 26,5 % av de svarande varit utsatta för våld i nära relationer under de senaste 12 månaderna jämfört med 8% i den äldre åldersgruppen. Skillnaden mellan de två åldersgrupperna var signifikant ($z = 7,1$, $p < .0001$, se tabell 19).

Psykiskt våld (tabell 20, figur 9)

Kvinnor

Proportion: 0,107

95% konfidensintervall: 0.1144 - 0.1776

Män

Proportion: 0,017

95% konfidensintervall: 0.0516 - 0.1084

Skillnad i utsatthet mellan kvinnor och män: $z = 2,9$, $p < 0.01$

Fysiskt våld (tabell 20, figur 9)

Kvinnor

Proportion: 0,021

95% konfidensintervall: 0.0074 - 0.0346

Män

Proportion: 0,024

95% konfidensintervall: 0.0074 - 0.0406

Ingen skillnad i utsatthet mellan kvinnor och män: $z = 0,3$, $p = 0.783$

Eko/materiellt våld (tabell 16)

För få har rapporterat utsatthet för att skillnader mellan grupper ska kunna testas.

Sexuellt våld

För få har rapporterat utsatthet för att skillnader mellan grupper ska kunna testas.

Försummelse

För få har rapporterat utsatthet för att skillnader mellan grupper ska kunna testas.

Latent våld

För få har rapporterat utsatthet för att skillnader mellan grupper ska kunna testas.

Utsatthet för våld i nära relationer barndomen

Utsatthet för våld i nära relationer, alla våldskategorier sammanslagna (tabell 21, figur 10)

Frekvens utsatthet, tabell 21

Ett tillfälle

Proportion: 0,065

95% konfidensintervall: 0.0485 - 0.0815

Upprepade tillfällen

Proportion: 0,187

95% konfidensintervall: 0.1609 - 0.2131

Skillnad i förekomst mellan våld vid ett tillfälle och upprepat våld: $z = 7,6$, $p < 0.0001$

Upprepad utsatthet, skillnader mellan kvinnor och män (tabell 21, figur 10)

Kvinnor

Proportion: 0,22

95% konfidensintervall: 0.181 - 0.2544

Män

Proportion: 0,15

95% konfidensintervall: 0.1144 - 0.189

Skillnad i förekomst mellan våld vid ett tillfälle och upprepat våld: $z = 2,4$, $p < 0.05$ **Skillnader i utsatthet mellan kvinnor och män (tabell 21, figur 11)****Våld totalt**

Kvinnor

Proportion: 0,284

95% konfidensintervall: 0.2437 - 0.3243

Män

Proportion: 0,225

95% konfidensintervall: 0.1813 - 0.2687

Ingen skillnad i utsatthet mellan kvinnor och män: $z = 1,9$, $p = 0.055$ **Psykiskt våld (tabell 22)**

Kvinnor

Proportion: 0,256

95% konfidensintervall: 0.2168 - 0.2952

Män

Proportion: 0,202

95% konfidensintervall: 0.159 - 0.243

Ingen skillnad i utsatthet mellan kvinnor och män: $z = 1,8$, $p = 0.065$ **Fysiskt våld (tabell 23)**

Kvinnor

Proportion: 0,17

95% konfidensintervall: 0.1366 - 0.2034

Män

Proportion: 0,165

95% konfidensintervall: 0.1264 - 0.2036

Ingen skillnad i utsatthet mellan kvinnor och män: $z = 0,2$, $p = 0.8479$

Sexuellt våld (tabell 25)

Kvinnor

Proportion: 0,065

95% konfidensintervall: 0.0431 - 0.0869

Män

Proportion: 0,015

95% konfidensintervall: 0.0024 - 0.0276

Skillnad i utsatthet mellan kvinnor och män: $z = 3,5$, $p = 0.0005$

Utsatthet i barndomen predicerar senare utsatthet

Utsatthet i barndomen kunde signifikant predicera utsatthet i det vuxna livet, $\chi^2(1, N = 836) = 144.244$, $p < .0001$. Utsatthet i barndomen förklarade mellan 15.8 % (Cox & Snell R Square) och 22.3 % (Nagelkerke R square) av variansen i utsatthet i det vuxna livet.

Heder och familjemedlemmars kontroll över sexualitet och partnerval

Född i Sverige

Proportion: 0,035

95% konfidensintervall: 0.022 - 0.048

Född utanför Sverige

Proportion: 0,148

95% konfidensintervall: 0.0533 - 0.2427

Skillnad i utsatthet mellan födda i Sverige och födda utanför Sverige: $z = 4$, $p < 0.000$

Barns utsatthet vid våld i nära relationer

Barn tillsammans med förövaren (tabell 30)

Kvinnor

Proportion: 0,215

95% konfidensintervall: 0.1616 - 0.2684

Män

Proportion: 0,059

95% konfidensintervall: 0.0167 - 0.1013

Utsatta kvinnor hade oftare barn med förövaren än utsatta män: $z = 3,7$, $p < 0.001$

Förövarens kön i fall då barn varit närvarande vid våld (tabell 32, figur 14)

Beräknat för de som uppgivit kön (kvinna eller man) hos förövaren.

Kvinnor

Proportion: 0,07

95% konfidensintervall: -0.0133 - 0.1533

Män

Proportion: 0,93

95% konfidensintervall: 0.8467 - 1.0133

När barn varit närvarande vid våld var förövaren oftare man än kvinna: $z = 7,3$, $p < 0.0001$

Förövarens kön i fall då barn också utsatts för våld (tabell 32, figur 14)

Beräknat för det som uppgett kön (kvinna eller man) hos förövaren.

Kvinnor

Proportion: 0,11

95% konfidensintervall: 0.0196 - 0.2004

Män

Proportion: 0,89

95% konfidensintervall: 0.7996 - 0.9804

När barn också varit utsatta för våld var förövaren oftare man än kvinna: $z = 7,5$, $p < 0.0001$

Konsekvenser av våld i nära relationer

Fysiska konsekvenser (tabell 33, figur 15)

Kvinnor

Proportion: 0,14

95% konfidensintervall: 0.0949 - 0.1851

Män

Proportion: 0,04

95% konfidensintervall: 0.006 - 0.078

Skillnad mellan kvinnor och män: $z = 2,8$, $p < 0.01$

Psykiska konsekvenser (tabell 34, figur 15)

Kvinnor

Proportion: 0,344

95% konfidensintervall: 0.2822 - 0.4058

Män

Proportion: 0,126

95% konfidensintervall: 0.0664 - 0.1856

Skillnad mellan kvinnor och män: $z = 4,3$, $p < 0.0001$

Ekonomiska konsekvenser (tabell 35, figur 15)

Kvinnor

Proportion: 0,088

95% konfidensintervall: 0.0511 - 0.1249

Män

Proportion: 0,034

95% konfidensintervall: 0.0014 - 0.0666

Skillnad mellan kvinnor och män: $z = 2,8$, $p < 0.01$

Sjukskrivning (tabell 36)

Kvinnor

Proportion: 0.095

95% konfidensintervall: 0.0523 - 0.1377

Män

Proportion: 0.065

95% konfidensintervall: 0.0099 - 0.1201

Ingen skillnad mellan kvinnor och män: $z = 0.8$, $p = 0.4317$ **Stöd och hjälpsökande****Skillnader mellan kvinnor och män, tabell 38**

Medelvärdet var lägre för män ($M = 2,56$) än för kvinnor ($M = 3,58$) på frågan om de överlag fått den hjälp de behövde (se tabell 38) men skillnaden var inte statistiskt signifikant.

Vem är förövaren?**Andel våld totalt som utövats av kvinnor respektive män**

Kvinnor (förövare)

Proportion: 0.27

95% konfidensintervall: 0.2446 - 0.2954

Män (förövare)

Proportion: 0.73

95% konfidensintervall: 0.7046 - 0.7554

Skillnad mellan kvinnor och män: $z = 22.3$, $p = 0$ **Andel psykiskt våld som utövats av kvinnor respektive män (figur 19)**

Kvinnor (förövare)

Proportion: 0.325

95% konfidensintervall: 0.28 - 0.37

Män (förövare)

Proportion: 0.675

95% konfidensintervall: 0.63 - 0.72

Skillnad mellan kvinnor och män: $z = 10.1$, $p = 0$

Andel fysiskt våld som utövats av kvinnor respektive män (figur 20)

Kvinnor (förövare)

Proportion: 0.24

95% konfidensintervall: 0.2011 - 0.2789

Män (förövare)

Proportion: 0.76

95% konfidensintervall: 0.7211 - 0.7989

Skillnad mellan kvinnor och män: $z = 15.8$, $p = 0$

Andel ekonomiskt-materiellt våld som utövats av kvinnor respektive män (figur 21)

Kvinnor (förövare)

Proportion: 0.3

95% konfidensintervall: 0.2053 - 0.3947

Män (förövare)

Proportion: 0.7

95% konfidensintervall: 0.6053 - 0.7947

Skillnad mellan kvinnor och män: $z = 7.8$, $p = <.0001$

Andel sexuellt våld som utövats av kvinnor respektive män (figur 22)

Kvinnor (förövare)

Proportion: 0.205

95% konfidensintervall: 0.7102 - 0.8798

Män (förövare)

Proportion: 0.795

95% konfidensintervall: 0.1202 - 0.2898

Skillnad mellan kvinnor och män: $z = 7.8$, $p = <.0001$

Andel latent våld som utövats av kvinnor respektive män (figur 23)

Kvinnor (förövare)

Proportion: 0.235

95% konfidensintervall: 0.1493 - 0.3207

Män (förövare)

Proportion: 0.765

95% konfidensintervall: 0.6793 - 0.8507

Skillnad mellan kvinnor och män: $z = 7.3$, $p = <.0001$

Jämförelse mellan 2014 och 2017 i utsatthet de senaste 12 månaderna

Jämförelse av utsatthet för våld i nära relationer mellan 2014 och 2017

Utsatthet 2014

Proportion: 0,098

95% konfidensintervall: 0.0812 - 0.1148

Utsatthet 2017

Proportion: 0,134

95% konfidensintervall: 0.1116 - 0.1564

Skillnad mellan 2014 och 2017: $z = 2,6$, $p < 0.05$

Jämförelse av kvinnors utsatthet för våld i nära relationer mellan 2014 och 2017

Kvinnor 2014

Proportion: 0,11

95% konfidensintervall: 0.0869 - 0.1331

Kvinnor 2017

Proportion: 0,17

95% konfidensintervall: 0.1366 - 0.2034

Skillnad mellan 2014 och 2017: $z = 3$, $p < 0.01$

Jämförelse av mäns utsatthet för våld i nära relationer mellan 2014 och 2017

Män 2014

Proportion: 0,08

95% konfidensintervall: 0.056 - 0.104

Män 2017

Proportion: 0,09

95% konfidensintervall: 0.0603 - 0.1197

Ingen skillnad mellan 2014 och 2017

Kartläggning av våld i nära relationer i Gävle kommun

Vill du delta i en enkätundersökning om våld i nära relationer?

Informationsbrev till enkäten om Våld i nära relationer

Gävle kommun och enheten Social Hållbarhet har gett i uppdrag till Högskolan i Gävle att göra en uppföljande enkätundersökning avseende Våld i nära relationer.

Du som har fått enkäten är mellan 18-85 år, bor i Gävle och har slumpmässigt valts ut ur folkbokföringsregistret för att besvara enkäten om Våld i nära relationer (se definition av Våld i nära relationer under Förklaringar av begrepp och frågor). Det är helt frivilligt att besvara enkäten och du kan avbryta ditt deltagande när du vill utan att det får några andra konsekvenser. Du samtycker till att delta i undersökningen genom att besvara och skicka in den medskickade enkäten. Behåll de första ohäftade bladen om du svarar via pappersenkät. **Även om du aldrig har blivit utsatt för våld i nära relation är dina svar värdefulla.**

Enkäten innehåller 29 frågor med delfrågor om erfarenheter av våld i nära relationer och tar ca 10-30 minuter att besvara. Svara gärna via webben: <https://sunet.artologik.net/hig/Survey/3071> Om du har behov av att fylla enkäten på lättläst svenska använder du istället följande länk:

<https://sunet.artologik.net/hig/Survey/3077>

Ange **din kod:** _____ i början av enkäten, oavsett hur du skickar in svaren.

Om du vill svara via dator men inte har möjlighet att göra det hemifrån är du välkommen till Gävle kommuns medborgarkontor. Medborgarkontoret finns på Drottninggatan 22, 801 84, Gävle. Det går också bra att låna datorer på Stadsbiblioteket.

Vi vill gärna ha dina svar senast den 22 september. Därefter kommer en påminnelse gå ut.

Enkäten avser undersöka förekomsten av utsatthet för Våld i nära relationer bland vuxna personer i Gävle kommun, samt öka kunskapen om förklaringar till och konsekvenser av våld. Svaren från enkäten om Våld i nära relationer som genomfördes i Gävle kommun 2014 har haft stor betydelse för kommunens arbete i frågan. Exempelvis bedriver gymnasieskolan ett våldsförebyggande arbete som del i ett forskningsprojekt med Skolverket. För att uppmärksamma och öka kunskap om våld i nära relationer genomfördes kampanjen #Gävlefrittfrån våld. I ett samarbete med kommunens bostadsbolag Gavlegårdarna kommer metoden Huskurage börja användas för att upptäcka och förhindra våld i nära relationer. Personal inom Gävle kommun har genomgått omfattande utbildningsinsatser. Beslut finns nu om kommunövergripande samverkan mot Våld i nära relationer och att arbeta förebyggande för En kommun fri från våld.

Resultaten från enkäten kommer att redovisas i en rapport om Våld i nära relationer som kommer finnas på Gävle kommuns hemsida. Resultat kan även komma att publiceras i vetenskapliga artiklar i internationella tidskrifter. Resultaten redovisas i sammanställd form så att ingen enskilda svar kan utläsas. Ingen obehörig kommer få veta hur just du har svarat.

Kontaktperson vid frågor om Gävle kommuns arbete med Våld i nära relationer:

Cecilia Vågberg, strateg Social hållbarhet, inriktning våldsprevention och våld i nära relationer vid Gävle Kommun, cecilia.vagberg@gavle.se 070-084 07 98

Kontaktperson på HiG vid frågor om enkätens innehåll och besvarande av enkäten:

Sara Skoog Waller, Doktorand i psykologi, Högskolan i Gävle, saawag@hig.se 026 – 64 88 57

Personuppgiftsansvarig och forskningshuvudman är Högskolan i Gävle. Huvudansvarig forskare: Patrik Sörqvist, Professor i psykologi, pst@hig.se

Kontakt vid behov av stöd och hjälp

Kanske är du utsatt för Våld i nära relation och behöver stöd och hjälp. Eller kanske har du tidigare varit utsatt för Våld i nära relationer. En del av de frågor som ställs i enkäten kan väcka minnen, tankar och känslor som det kan vara bra att få tala med någon om.

Med anledning av genomförandet av enkäten har vi särskilt vidtalat Kvinnojouren Blåklockan och Stickan Krismottagning för män. Dessa mottagningar kan ge stöd till dig som exempelvis är eller har varit utsatt för Våld i nära relation. Se kontaktuppgifter nedan.

Om du inte vill vända dig direkt till någon av mottagningarna nedan kan du istället kontakta undersökningens kontaktperson vid Högskolan i Gävle (Sara Skoog Waller, 026 – 64 88 57, saawag@hig.se) som kan hjälpa dig att komma i kontakt med lämplig stödperson.

Om du hamnar i en situation där du är utsatt för akut fara ska du ringa direkt till 112.

Kvinnojouren Blåklockan

Telefon: 026 – 51 11 21, E-post: kvinnojouren@blaklockan.com

Stickan - En krismottagning för män

Telefon: 026 – 18 73 73

Andra mottagningar och stödtelefoner

Exempel på andra mottagningar som du kan vända dig till vid pågående eller tidigare våldsutsatthet finns i listan nedan. Du kan även söka rådgivning och stöd **om du har en anhörig** som är utsatt för våld i nära relation (sök hjälp t ex hos Anhörigcenter) eller **om du själv utövar våld** (sök hjälp t ex hos Stickan – En krismottagning för män eller hos Öppenvårdsmottagning Våld i nära relationer).

Öppenvårdsmottagning Våld i nära relationer

Telefon: 026 – 17 94 70

Brottsofferjouren

Telefon: **0200 – 21 20 19**

Kvinnofridslinjen

Telefon: 020 – 50 50 50

Anhörigcenter

Telefon: 026-17 23 23, E-post: anhorigcenter.omv@gavle.se

Förklaringar av begrepp och frågor i enkäten

Våld är varje handling riktad mot en annan person, som genom att denna handling skadar, smärtar, skrämmer eller kränker, får den personen till att göra något mot sin vilja eller att sluta göra något den vill.

Per Isdal

Våld i nära relationer

I den här enkäten ställs frågor om utsatthet för våld i nära relationer. Våld kan finnas i olika slags nära relationer såsom mellan makar, sambor, sörbor, partners, före detta partners, föräldrar, vårdnadshavare och barn samt mellan släktingar eller andra närstående. Våld i nära relationer förekommer i olika åldrar, i såväl heterosexuella som samkönade förhållanden, som i familje- och släktsystem där familjens heder går före individens önsknings och behov. Utgångspunkten för om någon ska betraktas som närstående eller inte är om det finns eller har funnits en nära och förtroendefull relation mellan den som utövade våldet och den som utsattes för våldet. Våld i nära relation kan anta olika former såsom psykiskt våld, fysiskt våld, sexuellt våld, hedersrelaterat våld, försummelse och ekonomiskt förtryck. Även allvarliga och upprepade kränkningar eller hot är att betrakta som våld.

Olika tidsperioder i livet

I enkäten ställs frågor om utsatthet under olika tidsperioder. Med vuxenlivet menar vi från och med att du fyllde 18 år. Med barndom menar vi tiden innan du fyllde 18 år.

Allvarlighetsgrad

Om du svarar att du utsatts för en våldsam handling på någon fråga i enkäten följer en fråga om hur allvarlig du anser att den aktuella handlingen var, på en skala från ett till fem. Ett står för "inte alls allvarlig", fem står för "mycket allvarlig" och övriga siffror ligger i en ökande skala däremellan. Markera där den siffra (1, 2, 3, 4 eller 5) som stämmer bäst överens med din upplevelse.

Upprepade frågor

Vissa av frågorna kan upplevas som upprepningar vilket beror på att frågorna berör olika typer av våld, såsom psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld. Frågorna upprepas också för olika perioder i livet: de senaste 12 månaderna, vuxenlivet och barndomen.

Frågor om upprepade utsatthet

Om du svarat att du varit utsatt för någon typ av våld vid upprepade tillfällen följer en fråga om hur ofta du utsattes. Det kan vara så att våldet var begränsat till en period, eller att det var mer intensivt under en särskild period. Vi vill att du utgår från **den period då våldet pågick och var som mest intensivt** när du besvarar frågor i enkäten om hur ofta du utsattes.

Bakgrundsfrågor

Enkäten inleds med ett antal bakgrundsfrågor om dig, som rör exempelvis kön och ålder. Vi vill understryka att du och dina svar inte kommer att kunna identifieras i presentationen av resultatet. Alla resultat presenteras i sammanslagen form.

Ditt svar betyder mycket för att öka kunskapen om våld i nära relationer. Ditt svar är lika viktigt oavsett om du är, tidigare har varit eller aldrig har varit utsatt för våld.